

འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲེའི་བཅའ་ཁྲིམས་ (འཕྲི་སྒྲོན)

༢༠༠༩ ཅན་མ།

**THE COOPERATIVE (AMENDMENT)
ACT OF BHUTAN, 2009**

CONTENTS

Title		page
CHAPTER I	PRELIMINARY	
1	Title, extent and commencement	1
2	Definition of Terms	1
CHAPTER II	STATE POLICY ON VALUE AND PRINCIPLES OF CO-OPERATIVES	
3	Declaration of State Policy	5
4	Values and principles of Co-operatives	6
CHAPTER III	REGULATION OF CO-OPERATIVES	
5	Regulatory agency and its powers	8
6	Management and decentralization	9
CHAPTER IV	TYPES OF CO-OPERATIVES AND THEIR REQUIREMENTS FOR REGISTRATION	
7	Types of co-operatives	9
8	Primary co-operatives	10
9	Federation of co-operatives	11

འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་(འཕྲི་སྟོན་)༢༠༠༩ ཅན་མ།

ནང་འཁོད།

དོན་ཚན།

ཤོག་གྲངས།

ལེབ་དང་པ།

༡	མིང་གནས་ཁུབ་ཚད་དང་འགོ་བཙུགས།	༡
༢	མིང་ཚོགས་གི་ངེས་ཚིག།	༡

ལེབ་གཉིས་པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲུངས་དོན་གཞི་ཅུའི་ལམ་ལུགས་དང་གཞུང་གི་སྤྱད་བྱས་ཚུ།

༣	གཞུང་གི་སྤྱད་བྱས་གསལ་བསྒྲགས།	༥
༤	མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲུངས་དོན་དང་ཅུ་དོན་ལམ་ལུགས།	༦

ལེབ་གསུམ་པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲིམས་ལུགས།

༥	ཁྲིམས་ལུགས་ལག་ལེན་གྱི་ངོ་ཚབ་ལས་ཁྲུངས་དང་དེའི་དབང་ཚད།	༤
༦	འཛིན་སྐྱོང་དང་དབང་ཚད་ཕྱིར་སྤྱེལ།	༧

ལེབ་བཞི་པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ་དང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ་པའི་སྟོན།

༧	མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ།	༧
༨	འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ།	༡༠
༩	སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ།	༡༡

10	Union of co-operatives	13
11	Special types of co-operatives	14
12	Effects of Registration	16
CHAPTER V	GOVERNANCE OF CO-OPERATIVES	
13	Constitution and By-Laws	17
14	Liability of Directors, Official, Committee members and Manager	22
15	Termination of membership	22
16	Voting	23
17	Application of relevant management and social development principles and practices	23
CHAPTER VI	FINANCIAL MANAGEMENT OF CO-OPERATIVES	
18	Capital and their sources	24
19	Liability of members	24
20	Share capital, interest and limitations to share capital holding	25
21	Investment of capital	25
22	Financial sustainability of co-operatives from members' proceeds	26
23	Audit of co-operatives	26
24	Safety of records of co-operatives	27
25	Allocation and distribution of net surplus	27

༡༠	མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ་བ།	༡༣
༡༡	དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ།	༡༤
༡༢	ཐོ་བོད་ཀྱི་ཕན་ལུགས།	༡༦

ལེའུ་ལྔ་པ། མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ་དབང་སྐྱོང་།

༡༣	ཙའིམས་དང་འིམས་ལུགས།	༡༧
༡༤	མདོ་ཆེན་ཚུ་དང་ཡིག་ཆ་དང་གི་ལཱ་གཡོགས་ ཚྭས་ཚུང་གི་འབྲས་མི་ཚུ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་པ་གི་ འཁྲི་བ།	འཛིན་སྐྱོང་པ་གི་ ༢༢
༡༥	འབྲས་མི་ལས་འགོངས་འགྲོལ་གཏང་ཐངས།	༢༢
༡༦	ཚྭས་ཀྱུན་བཙུགས་ཐངས།	༢༣
༡༧	འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་ མི་སྒྲེའི་གོང་འཕེལ་གྱི་ཁུངས་དོན་དང་ལག་ལེན་འཇུག་ཁྱབ།	༢༣

ལེའུ་དྲུག་པ། མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ་དངུལ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་།

༡༨	མ་ཙཱ་དང་དེའི་འཐོན་ཁུངས།	༢༤
༡༩	འབྲས་མི་ཚུ་གི་འཁྲི་བ།	༢༤
༢༠	མ་ཙཱའི་དཔྱ་བཤའ་དང་ མ་ཙཱའི་བགོ་བཤའ་འཆང་མི་མི་ལུ་སྐྱེད་དང་ཐོབ་ཆ་ད།	༢༥
༢༡	མ་ཙཱའི་ཆོང་སྒྱུར།	༢༥
༢༢	འབྲས་མི་ཚུ་གི་འོང་འབབ་ཐོག་ལས་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་མ་ དངུལ་ཡུན་བརྟན་བཟོ་ཐབས།	༢༦
༢༣	མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་ཕྱིས་ཞིབ།	༢༦
༢༤	མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་ཡིག་ཐོ་ཚུ་གི་སྤྱང་སྐྱོབས།	༢༧
༢༥	ལྷག་ཐེབས་ངེས་ཏིག་ཐོན་མི་ཚུ་ཕྱིས་ནང་བཙུག་ནི་དང་བགོ་བཟུམ་འབད་ཐངས།	༢༧

**CHAPTER VII MERGER, DISSOLUTION AND INSOLVENCY
OF CO-OPERATIVES**

26	Merger and consolidation of co-operatives	29
27	Dissolution and insolvency	30
28	Implementing rules	31

**CHAPTER VIII ROLE OF GOVERNMENT IN PROMOTING
THE ECONOMIC AND EDUCATIONAL
DEVELOPMENT OF CO-OPERATIVES**

29	Co-operative development strategy	31
30	Government-Co-operative sector partnership	32

CHAPTER IX MISCELLANEOUS PROVISIONS

31	Use of the word co-operative	33
32	Interpretation and construction	33
33	Information campaign	33
34	Separability	33

ལེའུ་བདུན་པ། མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་བསྐྱབ་ནི་ རྩམ་ནི་དང་ཙུང་སྟོང་བཏོན་ནི་ཚུ།

- ༢༩ མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་གཅིག་ཁར་བཟླ་བའི་དང་གཅིག་བསྐྱོམས་བཟེ་ནི། ༢༩
- ༣༠ རྩམ་ནི་དང་ཙུང་སྟོང་བཏོན་ནི། ༣༠
- ༣༡ ཁྱིམ་ས་ལུགས་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས། ༣༡

ལེའུ་བརྒྱད་པ། མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་འི་དཔལ་འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ ཡར་དྲག་གི་དོན་ལུ་གཞུང་གི་བྱ་གསལ་འགན།

- ༣༩ མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ལམ། ༣༡
- ༣༠ གཞུང་དང་མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་མཉམ་རྟོགས། ༣༢

ལེའུ་དགུ་པ། ལྷ་ཚྭ་གསལ་དོན་ཚན།

- ༣༡ མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་ཟེར་བའི་མིང་ཚིག་སྟོན་ཐངས། ༣༣
- ༣༢ ཚིག་སྟེན་བཟླ་བ་དང་གོ་དོན་ལེན་ཐངས། ༣༣
- ༣༣ བཟླ་དོན་སྟོན་ལེན་འབད་ནི་བརྒྱུད་བསྐྱུལ། ༣༣
- ༣༤ དོན་ཚན་སོ་སོ་འབད་ཆ་གནས་འབད་རུང་བ། ༣༣

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས།

PARLIAMENT OF BHUTAN

ཨན་ཨེ་ཤེ/ཨེས་ཤེ/༢༧/༢༠༠༩/༧༥༡༩

སྤྱི་ཚེས ༡༡/༠༩/༠༩

༣ མི་རྒྱུ་མཐུན་པོ་མཁུན་ཡངས་སུ། རྟོན་འབྲས་ འདི་ནི་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་པའི་ ཚོགས་ཐངས་ ༣ པའི་ནང་
ལས་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་པའི་ འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་ (འབྲི་སྟོན་) སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཅན་མ་དེ་ འབྲུག་གི་
ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ ཅུ་ཆ་ན་ ༡༣ པའི་དོན་ཆ་ན་ ༡ པ་ལྟར་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་ལས་ གནམ་ལོ་སྤྱང་
ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༢༤ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༤ ལས་འགོ་བཟུང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོད་དང་འབྲེལ་
ཏེ་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་དགོ་པའི་ བཀའ་ཐམས་གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ དེར་ལྷན་ཁག་ཁོངས་ལས་ དེ་བསྐྱར་གྱི་དང་སྤངས་མཛད་དགོ་
པ་དང་བཅས། སྤྱང་ཟླ་ ༧ པའི་ཆེས་ ༢༢ ལུ།

(འཛིན་པ་མེད་རྒྱུ་ཡིམས་)
ཚོགས་དཔོན།

- འདྲ་
༡. གཞུང་སྲོད་དབུ་ཁྲིད་པ་ མི་རྒྱུ་མཐུན་པོ་མཁུན་གྱི་ སྤྱི་ཚོགས་
 ༢. དང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་དབུ་ཁྲིད་པ་ མི་རྒྱུ་མཐུན་པོ་མཁུན་གྱི་ སྤྱི་ཚོགས་
 ༣. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་མི་རྒྱུ་མཐུན་པོ་མཁུན་གྱི་ སྤྱི་ཚོགས་
 ༤. དག་ཤོས་མངའ་བདག་དུང་ཆེན་གྱི་ སྤྱི་ཚོགས་
 ༥. མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པའི་ དག་ཤོས་དུང་ཆེན་གྱི་ སྤྱི་ཚོགས་
 ༦. ཚོགས་འདུའི་དུང་ཆེན་ཡོངས་ཁྲུལ་

THE COOPERATIVE (AMENDMENT) ACT OF BHUTAN, 2009

PREAMBLE

An Act to provide legal framework for the formation of Co-operatives, in order to facilitate economic development.

CHAPTER I

Preliminary

Article 1: Title, Commencement and Extent.

- (1) Be it enacted by Parliament in its second session as follows:
- (2) This Amendment shall be called the Cooperative (Amendment) Act of Bhutan, 2009; and
- (3) It shall come into force on the 28th day of the 6th month of the Earth Female Ox Year of the Bhutanese calendar, corresponding to 18th Day of August, 2009.
- (4) It shall extend to the whole Kingdom of Bhutan.

Article 2: Definition of Terms

- (1) ***Co-operative*** means an association of persons united voluntarily to meet their common economic needs and aspirations through a jointly owned and effectively governed enterprise.

འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་(འཕྲི་སྟོན་)༢༠༠༩ ཙན་མ།

མཚན་གནས།

འགོ་བརྗོད།

དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཡན་ཐབས་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བརྒྱུགས་ནིའི་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱ་བརྟན་བཅའ་ཁྲིམས།

ལེའུ་དང་པ།

འགོ་བརྒྱུགས།

ཁྲིམས་དོན་ ༡ པ། མིང་གནས་དང་ འགོ་བརྒྱུགས་ཆེས་གྲངས་དང་ཁྱབ་ཚད།

༡. འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་ (འཕྲི་སྟོན་)༢༠༠༩ ཙན་མ་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་དང་པའི་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པའི་ནང་ཆ་འཛིག་མཛད་གྲུབ།
༢. འཕྲི་སྟོན་འདི་ འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་བཅའ་ཁྲིམས་(འཕྲི་སྟོན་) ༢༠༠༩ཙན་མ་ཟེར་བརྗོད་དགོ།
༣. གནས་ལོ་སའོ་གྲང་ལོ་ ༣༦ པའི་ཆེས་ ༢༤ ལུ་འཇམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༤ ལས་བསྟར་སྦྱོང་འབད་དགོ།
༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་ཁྱབ་ཚུགས་པ་ཨིན།

ཁྲིམས་དོན་ ༢ པ། མིང་ཚིག་གི་དཔེ་ཚིག།

- ༡ “མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་” ཟེར་མི་འདི་ མི་གེ་ཚོགས་པ་ཅིག་ དྲང་བླངས་མཐུན་སྦྲིལ་གཅིག་གྱུར་གྱིས་ མཉམ་བསྐྱོམས་ཀྱི་བདག་དབང་དང་ དོན་སྤྲོད་དབང་སྦྱོང་གི་ཚུངས་ཐོག་ལས་ཁོང་ར་སྤྱི་ཐོག་ཁ་ལུ་མཁོ་ཆེ་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་རེ་འདོད་ཚུ་ འགྲུས་ཐབས་འབད་མི་ལུ་གོ།

- (2) **Primary Co-operatives** means the first level of co-operative under this Act formed either by individual farmers, individual non farmers, farmers' groups, whose main purpose is the provision of quality products and services to satisfy the economic needs of the members and their communities.
- (3) **Federation of co-operatives** means the second level of co-operative under this Act organized by primary cooperatives that operate in the same industry or are selling similar products and services.
- (4) **Union of co-operatives** means the national apex organization of all co- operatives in the Kingdom of Bhutan.
- (5) **Special type of co-operatives** means the co-operatives that are not classified under the other types of co-operatives. In this Act these co-operatives are the co-operative banks and insurance co-operatives
- (6) **General assembly** means the highest body within the co-operative structure composed of qualified members.
- (7) **Board of directors** means the policy-making body of the co-operative whose members are elected by the General Assembly.

- ༢ འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བཙུགས་པའི་གོ་རིམ་དང་པའི་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་འདི་ལུ་གོ་ནི་དང་ དེ་ཡང་ཚྭས་སྡེ་འདི་ སོ་ནམ་པ་དང་ སོ་ནམ་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་སོར་གྱིས་ཚྭས་མི་སྡེ་ཚན་ ཡང་ན་ སོ་ནམ་པ་དང་ སོ་ནམ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་ཚན་ཚུ་གིས་ཚྭས་མི་ལུ་གོ་ནི་ཨིན། སྡེ་ཚན་འདི་གི་དེ་འདི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་འདི་ འཇུས་མི་ཚུ་དང་ འཇུས་མི་འདི་ མི་སྡེ་གི་མཁོ་དོན་དཔལ་འབྱོར་ཚུ་གི་ སྤྱི་ཚད་འཛོན་བསྐྱེད་དང་ ཞབས་རྟེན་གི་ལཱ་ཚུ་ དེས་ཤེས་འདྲོངས་རྟེན་ཏེ་བཟོ་ནི་འདི་དོན་ལུ་ཨིན།
- ༣ “སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་” ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་གིས་འགོ་འདྲེན་ཐོག་བཙུགས་པའི་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ལུ་གོ་ནི་དང་ ཚྭས་སྡེ་འདི་ བཟོ་བྱ་འཕུལ་ཁང་ཅོག་ཐད་པ་ཚུ་གི་ནང་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་མི་དང་ ཡང་ན་ འཛོན་བསྐྱེད་ཅོག་འཐད་པ་འབད་མི་གི་ཚོང་བསྐྱར་དང་ཞབས་རྟེན་གི་གཡོག་ལཱ་ཚུ་འབད་མི་ལུ་གོ།
- ༤ “མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ལྟེ་བ་” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ ག་ར་གི་གཙོ་བོ་ རྒྱལ་ཡོངས་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ལྟེ་བ་ལུ་གོ།
- ༥ “དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་འདི་རིགས་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་གཞན་ཚུ་གི་འོག་གི་དབྱེ་བའི་ནང་ལུ་མ་ཚུད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ལུ་གོ། དེ་བརྩམ་མའི་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ཚུ་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དགོངས་དོན་ལྟར་དུ་འབད་བཟུགས་ དཔལ་ཁང་གི་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་དང་ ཉེན་བཅོལ་གི་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ཚུ་ལུ་གོ་བྱ་ཨིན།
- ༦ “ཡོངས་ཁབ་ཚྭས་འདུ་” ཟེར་མི་འདི་ ཚྭས་སྡེ་ཚུ་གི་སྤྱི་ག་བཀོད་ནང་འཁོད་ལུ་ བྱད་ཆར་གི་ འཇུས་མི་བཙུགས་ཏེ་བཟོ་བའི་ ཆེས་མཐོའི་ཚྭས་སྡེ་ལུ་གོ།
- ༧ “བཀོད་ཚྭས་ཀྱི་མདོ་ཆེན་འཇུས་མི་” ཟེར་མི་འདི་ ཡོངས་ཁབ་ཚྭས་འདུ་གིས་འདེམས་འཇུ་འབད་ཞིན་ན་ལས་ བཙུགས་ཏེ་བཟོ་བའི་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་འདི་སྤྱི་ལྷན་བཟོ་མའི་ཚྭས་སྡེ་ལུ་གོ།

- (8) ***Committees*** mean the committees of finance and audit, election and training of co-operative.
- (9) ***Values and principles of co-operatives*** Values mean norms and beliefs on self-reliance and self-management founded on the basis of voluntary initiatives, equality, equity and solidarity and also on the ethical values of honesty, openness, and caring. Principles mean the guidelines by which values are practiced.
- (10) ***Members*** mean the owners and patrons of the co-operative.
- (11) ***Common needs and aspirations of members*** mean the primary and core bases from which a co-operative may be organized, registered and developed as an economic enterprise.
- (12) ***Rule making through consultation*** means the power and responsibility entrusted to the Ministry of Agriculture and Forestry (MoAF) to implement this Act by issuing implementation rules after consultation with stakeholders.
- (13) ***Consolidation of co-operatives*** means the amalgamation of two or more co-operatives into a single, new co-operative.
- (14) ***Merger of co-operatives*** means the absorption of one or more existing co- operatives by another co-operative.

- ༤ “ཚྲགས་རྒྱུད་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེའི་དདུལ་ཕྱིས་དང་ཕྱིས་ཞིབ་འདེམས་འབྲུ་
སྦྱང་བཅུ་གཉི་ཚྲགས་རྒྱུད་ཚུ་ལུ་གོ།
- ༥ “མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེའི་ཁུངས་དོན་དང་ཅ་དོན་” ཟེར་མི་འདི་ རང་མགོ་རང་འདྲོངས་དང་
རང་འཛིན་རང་སྦྱང་གི་ ཡིད་ཆེས་དང་སྦྱབ་ལུགས་ཀྱི་གཞི་འབྲུམ་འདི་དང་ལེན་དང་འབྲེམ་མཉམ་
བྲང་བདེན་དང་གཅིག་སྒྲིལ་ཚུ་དང་གཞན་ཡང་ བསམ་སྦྱོད་བཟང་པོ་དང་ སྦྱ་གསང་མེད་པའི་
གཅེས་སེམས་ཚུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་མི་ལུ་གོ་ནི་དང་ ཅུ་དོན་ཟེར་མི་འདི་ གནས་གོང་དེ་ཚུ་ལག་ལེན་
ཀྱི་ལམ་སྟོན་འབད་མི་དེ་ལུ་སྦྱབ་ཨིན།
- ༡༠ “འབྲུས་མི་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེའི་ཇོ་བདག་དང་ དདུལ་གྱི་གྲོགས་རམ་རྒྱབ་
སྦྱར་པ་ཚུ་ལུ་གོ།
- ༡༡ “འབྲུས་མི་སྤྱི་ཐོག་གི་དགོས་མཁོ་དང་རེ་འདོད་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེའི་
དཔལ་འབྱོར་ཚོང་ལས་ཅིག་འབད་འགོ་བཙུགས་དགོཔ་ད་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོཔ་དང་ གོང་
འཁེལ་གཏང་དགོཔ་འདི་ལས་དོན་གྱི་ཅུ་དོན་གཅི་བོ་དང་ སྤྱིང་བཅུད་ངོ་མ་འདི་ལུ་གོ།
- ༡༢ “གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལས་ཁྲིམས་བཟོ་” ཟེར་མི་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་
ལག་ལེན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ ཁེ་རྒྱུད་ཅན་གྱི་མི་ཚུ་དང་ གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལས་གསར་བཅོམ་
འབད་ཐབས་ལུ་ སོ་ནམ་རྟམ་ཁག་ལུ་ དབང་ཆ་དང་ལཱ་འགན་སྦྱོང་མི་ལུ་གོ།
- ༡༣ “མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེ་གཅིག་པསྟོམས་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེ་གཉིས་དང་དེ་ལས་
མང་བའི་མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེ་ཚུ་གཅིག་ཁར་བསྟོམས་ཏེ་ མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེ་གཅིག་གསར་པ་
བཟོ་མི་ལུ་གོ།
- ༡༤ “མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེ་བསྐབ་ནི་” ཟེར་མི་འདི་ ཏེ་མ་ལས་ཡོད་མི་གི་མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེ་
གཅིག་དང་ དེ་ལས་མང་བའི་ མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེ་ཚུ་ མཉམ་ལས་ཚྲགས་སྡེ་གཞན་གཅིག་གི་
ནང་ལུ་བསྐབས་ཏེ་བཞག་ནི་ལུ་གོ།

- (15) ***Insolvency of co-operatives*** means co-operatives fails to meet its obligations to creditors and applies for remedies for the protection of creditors and members based on existing laws.
- (16) ***Dissolution of co-operatives*** means the process of winding up of the affairs of the co-operative and the subsequent cancellation of the certificate of registration of the same co-operative.
- (17) ***Natural persons*** mean the individuals who are members of primary co- operatives.
- (18) ***Juridical persons*** mean the registered co-operatives and entities referred to in this Act.
- (19) ***Share capital*** means a unit of capital contributed by a member the value of which may by fixed at any figure by the co-operative but not less than one Ngultrum (Nu.1.00).
- (20) ***Farmers group*** means a group of not less than three members deriving economic benefits from one or more economic enterprises related to Renewable Natural Resource Sector.

- ༡༥ “མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ཙུ་སྟོང་” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ཅིག་གིས་ མ་དངུལ་
བཙུགས་མི་ལུ་སྦྱབ་དགོ་པའི་འབྲིལ་འགན་མཐར་འཁྱུལ་མ་ཚུགས་པ་ད་ མ་དངུལ་བཙུགས་མི་
དང་འབྲུས་མི་ཚུ་ སྤང་སྦྱོབ་དང་གསོ་བཅས་ཀྱི་དོན་ལུ་ དེ་ཡོད་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞུང་ཚུ་དང་འབྲིལ་ཏེ་
ཞུ་ཆོག་ཕུལ་མི་ལུ་གོ།
- ༡༦ “མཉམ་ལས་ཚྭས་པ་ཅུ་མ་ནི” ཟེར་མི་འདི་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེའི་ལས་དོན་ མཇུག་སྟུང་ཀྱི་
ལཱ་དང་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེའི་ཐོ་བཀོད་ཆ་འཛོག་གི་ ལག་ཁྱེར་ཆ་མེད་གཏང་ནི་ལུ་གོ།
- ༡༧ “རང་བཞིན་གྱི་མི་ངོ་མ” ཟེར་མི་འདི་ འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་གི་འབྲུས་མི་རང་
རང་སོ་སོ་ལུ་གོ།
- ༡༨ “ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་འཛོག་མི” ཟེར་མི་འདི་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་ཚུ་དང་
བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ ཁྲིམས་ཀྱིས་མི་བབྱམ་འབད་ཆ་འཛོག་འབད་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཅིག་ལུ་གོ།
- ༡༩ “མ་ཚུའི་བཤོ་བཤའ་” ཟེར་མི་འདི་ འབྲུས་མི་གཅིག་གིས་བཙུགས་པའི་མ་ཚུའི་སྐལ་བ་འདི་ལུ་
གོ་ནི་དང་འདི་གི་གནས་གོང་འདི་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྡེ་གིས་ བཀོད་ཡོད་པའི་དངུལ་ཀྲམ་ཅིག་
ལས་མ་ཉུང་བའི་ དངུལ་གྱི་གངས་འབོར་ག་དམ་ཅིག་ཡིན་རུང་ གཏན་འཁེལ་འབད་བཅོ་ནི་ཡིན་
མི་དེ་ལུ་སྦྱབ་ཡིན།
- ༢༠ སོ་ནམ་པའི་སྡེ་ཚན་ཟེར་མི་འདི་ སྡེ་ཚན་ནང་མི་གསུམ་ལས་མ་ཉུང་བའི་སྡེ་ཚན་གྱིས་རང་བཞིན་
སྤར་འབྲུང་འཕྲོན་བསྐྱེད་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དཔལ་འབྱུར་ཆོང་ལས་ཚུ་ལས་ ཁེ་ཕན་བཅོ་ནི་
གི་སྡེ་ཚན་ལུ་གོ་སྤྲུལ་ཡིན།

CHAPTER II

State policy, Values and Principles of Cooperatives

Article 3: Declaration of State policy.

It is the declared policy of the Royal Government of Bhutan (RGOB) to promote co- operatives for the well being of members and communities. The RGOB shall facilitate the development of co-operatives as strong and sustainable pillar of the private sector that will contribute to the economic development of the Bhutanese society, especially the poor.

Towards this end, the RGOB shall create the legal environment, through this Act, for the regulation of co-operatives on registration and monitoring, mediation and conciliation, and the provision of legal services on research, education and information. Complementary to regulation, government shall provide support for the economic development of co-operatives.

The RGOB recognizes co-operatives as private enterprises with economic purposes. Thus, its support aims to help co-operatives realize their purposes and to help strengthen and sustain their capacity for self-reliance and self-management so that co-operatives will grow to stand on their own as autonomous enterprises and as partners of Government in development. Mutual agreement shall be the basis of partnership between co-operatives and Government.

ལེའུ་གཉིས་པ།

མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྤེའི་ཁྲུང་སྡོན་གཞི་ཅུའི་ལམ་ལུགས་དང་གཞུང་གི་སྤྱི་དབྱུས་ཚུ།

ཁྲུང་སྡོན་༣ པ། གཞུང་གི་སྤྱི་དབྱུས་གསལ་བསྒྲགས།

མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྤེའི་འབྲས་མི་ཚུ་དང་ མི་མང་གི་ཕན་བདེ་ཡར་དྲག་བཟོ་ནི་སྤྱི་དབྱུས་འདི་
འབྲུག་གཞུང་གིས་གསལ་བསྒྲགས་གནང་སྟེ་ཡོད། དེ་སྤྱི་གནང་དགོ་མི་འདི་ འབྲུག་གཞུང་གིས་
འབྲུག་པའི་མི་མང་དང་ ལྷག་པར་མི་སེར་ཉམས་རྒྱུ་ཚུ་གི་དཔལ་འབྱོར་ གོང་འཕེལ་ལུ་ཕན་
ཐོགས་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྤེའི་ཚུ་ སྤེར་སྟེ་ཡུན་བརྟན་གྱི་སྤྱོད་ཤིང་དང་
འབྲ་བར་སྤྱིང་སྤྱིང་བཟོ་ནི་ལུ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་ཨིན།
གནད་དོན་འདི་གི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་གྱི་གནས་སྤངས་གསལ་བཅུགས་མཛད་ནི་
ཨིན་མི་འདི་ཡང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་ཐོག་ལས་འབད་ མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྤེའི་ཚུ་ ཐོ་བཀོད་
དང་བལྟ་ཞིབ་ བར་འགྲིག་དང་ནང་འགྲིགས་འབད་ཐངས་ཚུ་གི་སྒྲོར་ལས་ ཁྲིམས་ལུགས་གྱི་ལམ་
ལུགས་བཟོ་ནི་དང་ ཞིབ་འཚོལ་དང་ཤེས་ཡོན་ གནས་ཚུལ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་དོན་ལས་
གཞིགས་གི་འཆར་གཞི་ཚུ་བཀོད་གནང་ནི་ཨིན་མ་ཆོད་ གཞུང་ལས་ཁྲིམས་ལུགས་བཟོ་ནི་གི་མ་དོ་
བར་ མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྤེའི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཁག་ཆེ་བའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུ་ཡང་གནང་དགོ་པ་ཨིན།
འབྲུག་གཞུང་གིས་ མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྤེའི་ དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་བཟོ་མི་གི་ སྤེར་སྟེའི་
ཚོང་འབྲེལ་ལས་སྤེའི་ཕྱི་ལོ་ཨིན་མ་འབད་ རོས་འཛིན་གནང་ནི་དང་ དེ་ལས་བསྟེན་ཏེ་ རྒྱབ་སྐྱོར་
མཛད་ནི་གི་དམིགས་དོན་འདི་གིས་ མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྤེའི་དགོས་དོན་ཉམ་གོ་ནི་དང་ སྤྱིང་སྤྱིང་
བཟོ་ནི་རང་མགོ་རང་འདྲོངས་དང་ རང་འཛིན་རང་སྐྱོར་ལུན་བརྟན་གྱི་ལྷོགས་གྲུབ་ལུ་ཕན་ཐོགས་
བྱུང་སྟེ་གིས་མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྤེའི་ཚུ་ ཡར་དྲག་རིམ་པར་བྱུང་སྟེ་རང་གིས་རང་སྐྱོར་ལས་སྤེའི་ཕྱི་
འབད་ སྤྱི་དབྱུགས་པ་འབྱུང་ནི་ཨིན་མ་ཆོད་ རྒྱལ་ཁབ་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ཡང་ གཞུང་གི་
མཉམ་རྒྱུས་པ་བཟུམ་ཅིག་འབད་ལྷག་སྤྱི་ཞུ་ཚུགས་པ་འགྱུ་འོང་། གཞུང་དང་མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་
སྤེའི་བར་ན་ལུ་ ཕན་ཚུན་གཉིས་ཕན་གྱི་དོན་ལུ་ཁས་ལེན་ཐོག་ལས་འབད་ནི་འདི་མཉམ་རྒྱུས་
འབད་ཐངས་གྱི་གཞི་བཞགས་འབད་འགྱུ་དགོ།

Article 4: Values and Principles of Co-operatives.

Co-operatives shall be promoted, organized and developed in harmony with the national policy, based on the values of self-reliance and self-management, and to the service of **Tsa Wa Sum**. These values are home grown, having evolved from the culture and experience of Bhutan, and enriched and practiced along with the following universally accepted principles of co-operatives:

(1) Voluntary and open membership.

Co-operatives are voluntary organizations, open to all persons who are able to use their services and willing to accept the responsibilities of membership, without any discrimination.

(2) Effective member governance.

Co-operatives are voluntary organizations governed by their members, who actively participate in setting their policies and making decisions. Men and women serving as elected representatives are accountable to the membership. In primary co-operatives members have equal voting rights (one member, one vote), and co-operatives at other levels are also governed based on mutual agreements.

ཁྱིམ་སྡོན་༧ པ། མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་ཁྲུང་སྡོན་དང་རྩ་དོན་ལམ་ལུགས།

མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་ འབྲུག་གི་རང་མགོ་རང་འབྲངས་དང་ རང་འཛིན་རང་སྐྱོང་འབྲུབ་
ཐབས་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ལས་དང་ ཅུ་བ་གསུམ་གྱི་
ཞབས་ཏྲིག་གི་དོན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ཡར་དྲག་བཟོ་དགོས་དང་ འགོ་འདྲན་ཐབས་དགོས་ གོང་འཕེལ་
གཏང་དགོས་ཡིན། ཁྲུང་སྡོན་འདི་ཚུ་ འབྲུག་གི་ལམ་སྲོལ་དང་ཉམས་སྲོང་ལས་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་
བྱུང་མ་ཅིག་ཡིན་ནི་འདི་གིས་ གཤམ་གསལ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་
མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་ རྩ་དོན་དང་གཅིག་ཁར་ལག་ལེན་དང་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ཡིན།

༡ འབྲུས་མི་ཚུ་སེམའི་དང་སྤངས་ཐོག་ལས་ བཀག་འཛིན་མེད་པར་འཇུལ་ཆོག་པ། མཉམ་ལས་
ཆོགས་སྡེ་ཚུ་ དང་སྤངས་ཀྱི་ཐོག་ལས་བཟོ་བའི་ཆོགས་སྡེ་ཅིག་ཡིན་མ་ལས་ དེ་ནང་གི་འབྲུས་མི་ཚུ་
གར་འབད་རུང་ ཆགས་སྤང་ཚུགས་རིས་མེད་པར་ ཆོགས་སྡེའི་འབྲུས་མི་འབད་ལཱ་འགན་དང་
སྤངས་འབད་འདོད་ཡོད་མི་དང་ དེ་ནང་ལཱ་འབད་ཁོམ་མི་ཚུ་གར་བཀག་འཛིན་མེད་པར་འཇུལ་
ཆོག།

༢ དོན་སྤྲོན་གྱི་འབྲུས་མིའི་དབང་སྐྱོང་།

མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེ་ཚུ་ རང་སེམའི་འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་དབང་སྐྱོང་འབད་བའི་དང་སྤངས་ཀྱི་ལས་སྡེ་
ཅིག་ཡིན་མ་ལས་ འབྲུས་མི་ཚུ་གི་གསལ་ཁ་ལས་ ཆོགས་སྡེ་རང་སེམའི་སྲིད་བྱུས་བཅུ་མ་ནི་དང་ཐག་
བཅད་ནི་ལུ་ ངར་ཡང་ཡེང་འབད་བཅའ་མར་གཏྲིགས་ཚུགས་མི་ ཐོམ་གར་འབད་རུང་ སྐྱུ་
ཆབ་འབད་འབྲུ་ནི་དང་ དེ་ཚུ་གིས་འབྲུས་མི་དམངས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ལཱ་འབད་དགོས་ཡིན། འགོ་
བཙུགས་མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་འབྲུས་མི་ཚུ་གར་ ཆོགས་རྒྱན་བཙུགས་ནི་ལུ་དབང་ཆ་དང་
མཉམ་(འབྲུས་མི་གཅིག་ལུ་ཆོགས་རྒྱན་གཅིག་) ཡོད་པ་དང་ མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་གནས་
རིམ་གཞན་ཚུ་ཡང་ བན་རྒྱུན་གཉིས་པན་ལས་ལེན་གྱི་ཐོག་ལུ་གཞི་བཞག་སྡེ་དབང་སྐྱོང་འབད་ནི་
ཡིན།

(3) *Member economic participation.*

Members contribute equitably to the capital of their co-operatives. Surpluses shall be allocated in accordance with Article 25 of this Act.

(4) *Autonomy and independence.*

Co-operatives are autonomous, self-reliant organizations governed by the members. If they enter into agreements with other organizations, including government, or raise capital from external sources, they do so based mutually agreed upon terms that ensure effectively governance by their members and maintain their co-operative autonomy.

(5) *Education, training and information.*

Co-operatives provide education and training for their members, elected representatives, managers, and employees so they can contribute effectively to the development of their co-operatives. They inform the general public-particularly young people and opinion leaders-about the nature and benefits of cooperation.

(6) *Cooperation among co-operatives.*

Co-operatives serve their members most effectively and strengthen the co-operative movement by working together through local, national, regional, and international associations.

- ३ འབྲས་མི་ཚུ་དཔལ་འབྱོར་ལུ་བཅའ་མར་གདོགས་བངས།
- འབྲས་མི་ཚུ་གར་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྷན་པ་འབྲས་འདྲ་བ་སྤྱི་བཅུགས་ནི་དང་མ་ཅུ་
 ཐེབས་ཐོན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ཁྲིམས་དོན་²⁴ པའི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་བའི་ཕྱིས་
 ཅན་བཅུགས་ནི་ཡིན།
- ༤ རང་སྤྱོད་དང་རང་དབང་།
- མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གར་ སོ་སའི་འབྲས་མི་ཚུ་གི་དབང་སྤྱོད་འབད་བའི་ རང་མགོ་རང་
 འདྲོངས་ཀྱི་ལས་སྡེ་ཅིག་ཡིན་ དེ་འབདཝ་ལས་བསྐྱེན་ཏེ་ ཁོང་ཚུ་ གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
 གཙོས་པའི་ལས་སྡེ་གཞན་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ ལཱ་འབད་ནི་དང་ ཡང་ན་ སྤྱི་ཚུལ་ལས་མ་ཅུ་ལེན་
 བྱི་ལ་སོགས་པ་འབད་འདྲོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ལཱ་དེ་ཚུ་གིས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་ རང་སྤྱོད་
 འབད་བཞག་ཚུགས་ཐབས་དང་སོ་སའི་འབྲས་མི་ཚུ་གི་དོན་སྤྲོན་གྱི་དབང་སྤྱོད་ རེས་གཏན་འབད་
 ཚུགས་ནི་གི་གཞི་དོན་ལུ་ ཡན་ཚུན་མོས་མཐུན་གྱི་ཁ་འཆམ་པ་ཅིན་དེ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་འབད་ཆོག།
- ༥ ཤེས་ཡོན་དང་སྤྱོད་བཟུང་ གོ་བཟུང་སྤྱོད་ཐབས།
- ཁོང་ཚུ་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གོང་འཕེལ་ལུ་ དོན་སྤྲོན་ཅན་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལཱ་ཚུ་གསལ་བཟོ་
 བྱི་འདི་དོན་ལས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་སོ་སའི་འབྲས་མི་ཚུ་དང་འདེམས་འབུ་འབད་ཡོད་པའི་
 འབྲས་མི་སྤྱོད་ཚབ་ཚུ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་པ་དང་ ལས་གཞི་གསལ་ཚུ་ལུ་ཤེས་ཡོན་དང་སྤྱོད་བཟུང་གིན་
 དགོཔ་ཡིན། ཁོང་ཆ་ཁུབ་ཀྱིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལཱ་བཞིན་དང་ཁེ་ཕན་གྱི་སྐོར་ལས་ མི་
 དམངས་སྤྱི་དང་ ལྷག་པར་བྱ་ན་གཞོན་ཚུ་དང་ སྐྱོས་དབང་ཡོད་པའི་འགོ་ཁྲིད་པ་ཚུ་ལུ་གོ་བཟུང་
 སྤྱོད་དགོ།
- ༦ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་མཉམ་འབྲེལ།
- མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གིས་ རང་སའི་འབྲས་མི་ཚུ་གི་ཞབས་ཏོག་དོན་སྤྲོན་ཆེན་གཏོ་འབད་ལུ་
 དགོཔ་མ་ཆད་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ནང་འཁོད་ས་གནས་དང་ འབྲུག་གི་ཚུལ་ཡོངས་ ལུང་
 རྩོགས་མངའ་སྡེ་དང་ ཚུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལཱ་འབད་
 ཚུགས་ནི་གི་འབྲུགས་ཡོད་པ་བཟོ་དགོཔ་ཡིན།

(7) *Concern for the community.*

Co-operatives work for the sustainable development of their communities through policies approved by their members.

CHAPTER III

Regulation of Co-operatives

Article 5: Regulatory agency and its powers.

The Ministry of Agriculture and Forests (MoAF) is mandated to implement this Act. It shall discharge the following regulatory powers and responsibilities:

- (1) Register all co-operatives under this Act;
- (2) Require all registered co-operatives to submit annual report including duly audited financial statements;
- (3) Monitor and evaluate co-operatives to ensure that they abide with and sanction those that have violated, this Act; their Constitution and By-laws and the policies and rules of the MoAF;
- (4) Provide legal services on training, information and advice to co-operatives;

ལ མི་སྤེའི་དོན་ལུ་ཚ་གྲང་།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ སོ་སའི་འབྲས་མི་ཚུ་གི་ཆ་འཛིག་འབད་ཡོད་པའི་ སྲིད་བྱུས་དང་
འབྲིལ་ཏེ་ རང་སའི་མི་སྡེ་ཚུ་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ལཱ་འབད་དགོ།

ལེའུ་གསུམ་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲིམས་ལུགས།

ཁྲིམས་དོན་ ༥ པ། ཁྲིམས་ལུགས་ལག་ལཱེ་གྱི་རྩིས་ལས་ཁྲུངས་དང་ དེའི་དབང་ཚད།

སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྟན་ཁག་ལུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་བཀའ་བྱུ་གནང་
ཡོད་པ་ལས་ དེ་གིས་གཤམ་གསལ་ཁྲིམས་ལུགས་ལག་ལཱེ་གྱི་དབང་ཚད་དང་ འགན་ཁག་ཚུ་
ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་ཨིན།

༡. མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཆ་མཉམ་རང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཐོ་བཀོད་འབད་ནི།

༢. ཐོ་བཀོད་འབད་ཚར་བའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གར་གིས་ སོ་སའི་ལོ་འཁོར་གྱི་སྟན་ལུ་
ཕུལ་དགོཔ་དང་ དེ་དང་གཅིག་ཁར་ ཕྱིས་ཞིབ་རྒྱབ་ཚར་བའི་དངུལ་འབྲེལ་གསལ་
བཤད་ཚུ་ཡང་སྤྲོད་ཕུལ་དགོ།

༣. མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་ ཁོང་རང་གི་རྩ་
ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྟན་ཁག་གི་
སྲིད་བྱུས་དང་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་ རེས་གཞན་འབྲིལ་ཏེ་ འབད་མི་སྡེ་
བལྟ་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ ཁྲིམས་དོན་དེ་ཚུ་ལས་འགལ་མི་ཚུ་ལུ་ ཉེས་ཁྲིམས་
བཀའ་ཡོད་མེད་ཚུ་གི་དབྱེ་ཞིབ་དང་བལྟ་ཞིབ་འབད་དགོ།

༤. མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ སྦྱོང་བཟུར་དང་ བཟུང་དོན་གནས་ཚུལ་ཚུ་གི་དོན་
ལས་ ཁྲིམས་དོན་ལས་གཡོགས་དང་ བསྐྱབ་སྟོན་ཚུ་འབྲིན་དགོ།

- (5) Prescribe, after consultation with the co-operative sector, the implementing rules of this Act, which shall include, but shall not be limited to, the following:
- (a) Mediation and conciliation of co-operatives;
 - (b) Division, merger and consolidation of co-operatives; and
 - (c) Dissolution and insolvency of co-operatives;

Article 6: Management and Decentralization.

The Ministry of Agriculture and Forests (MoAF) shall, when necessary, delegate the power of registration and monitoring of co-operatives to Dzongkhags and prescribe the rules governing such delegation.

CHAPTER IV

Types of Co-operatives and their requirement for Registration

Article 7: Types of co-operatives.

The types of co-operatives that may be organized under this Act are: primary co-operatives, federation of co-operatives, union of co-operatives, and special types of co-operatives.

- ལ. མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ལས་ཁུངས་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ གོས་བསྐྱུན་འབད་ཞིན་ན་
བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།
དེ་གི་གྲངས་སུ་ འོག་གི་གནད་དོན་ཚུ་ཚུད།
- ཀ། མཉམ་ལས་ཚོན་སྡེ་ཚུ་གི་འདུ་མས་འགྲིཏ་དང་ནང་སྒྲིག་བཟོ་ནི།
- ཁ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ ལག་སོ་སོར་དབྱེ་ནི་དང་ གཅིག་ཁར་བལྟ་བུ་
མཉམ་བསྐྱེམ་བཟོ་ནི་དང་།
- ག། མཉམ་ལས་ཚོན་སྡེ་ གྲམ་གཏང་ནི་དང་ ཟུ་སྟོང་གཏོན་ནི།

ཁྲིམས་དོན་ ༤ པ། འཛིན་སྐྱོང་དང་དབང་ཚད་ཕྱིར་སྤྲེལ།

སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ལག་གིས་དགོས་གཤམ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཐོ་བཀོད་
འབད་ནི་དང་ བལྟ་ཞིབ་འབད་ནིའི་དབང་ཚད་ཚུ་ རྫོང་ལག་ཚུ་ལུ་གནང་ནི་དང་ དེ་བརྩམ་མའི་
དབང་ཚད་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས་སྐྱོང་ལས་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ཡང་ གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

ལེའུ་བཞི་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ་དང་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ་པའི་སྐོར།

ཁྲིམས་དོན་ ༥ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བརྩམས་ནི་ཨིན་མི་གི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ་མ་འདྲཱ་
ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་ འགོ་བརྩམས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ མཉམ་
ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བ་མཐུན་འབྲེལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་ དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་
སྡེ་ཚུ་ཨིན།

Article 8: Primary co-operatives

Members and purposes.

Natural persons may organize and join primary co-operatives to realize the following purposes:

- (1) To provide or satisfy the common economic needs of members and communities by engaging in any of the business activities in production, processing/manufacturing, supply and marketing, and financing;
- (2) To establish a strong, sustainable, human and physical resource base to ensure the provision of quality and timely goods and services to members and communities;
- (3) To promote the educational and economic advancement of members and communities;
- (4) To inculcate among members the discipline of thrift and savings and the importance of capital and savings build-up for the financial sustainability of the cooperative.
- (5) To contribute to the development of agriculture, industry, and service sectors of the local economy; and
- (6) To perform other related purposes as prescribed in this Act.

ཁྲིམས་དོན་ ༥། འགོ་བཅུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ།

འཐུས་མི་དང་དགོས་དོན།

རང་བཞིན་གྱི་མི་ངོམ་ཚུ་གིས་ གཤམ་གསལ་གྱི་དགོས་དོན་ཚུ་གི་ཐོག་ལུ་ འགོ་བཅུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བཅུགས་ཚོགས།

- ༡ འཐུས་མི་དམངས་དང་ མི་སྡེ་འགོ་མཁོ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་བཏང་གི་དཔལ་འབྱོར་དགོས་མཁོ་ཚུ་སྦྱབ་ནི་དང་ ཡང་ན་ རེ་འདོད་འགྲུབ་ཐབས་ལུ་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ལཱ་ག་ཅི་རང་མིན་རུང་འཐོན་བསྐྱེད་བཟོ་ནི་ ཅད་ངོས་བཟོ་ནི་དང་སྦྱབ་ནི་ མཁོ་སྤོད་དང་ བཅོང་ནི་ མ་དངུལ་བཅུགས་ནི་གི་ལཱ་ཚུ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི།
- ༢ འཐུས་མི་དམངས་དང་མི་སྡེ་ཚུ་ལུ་ ཅད་ངོས་དང་ལས་གཞི་གམཁོ་བྱད་ཚུ་སྦྱས་ཚད་དང་ ཅུས་ཐོག་ལུ་ངེས་གཏན་འཐོན་ཚུགས་པ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ མི་སྟོབས་དང་རྒྱ་དངོས་ མ་དངུལ་ཚུ་ ཡུན་བརྟན་འཐོན་ཁུངས་གྱི་གཞི་རྟེན་སྤྱིང་སྤྱིང་འབད་གཞི་བཅུགས་འབད་ནི།
- ༣ འཐུས་མི་དམངས་དང་མི་སྡེ་ཚུ་ལུ་ཤེས་ཡོན་དང་ དཔལ་འབྱོར་ཡར་ཐོན་གྱི་གོང་འཕེལ་ཡར་དྲག་བཟོ་ནི།
- ༤ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འམ་དངུལ་ཡུན་བརྟན་གྱི་དོན་ལུ་ འཐུས་མི་དམངས་ལུ་འགྲོ་སྤང་གང་ཉུང་གཏང་ཐབས་གྱི་གོམས་ཤུགས་ཚུད་བཅུག་ནི་དང་ རྒྱ་དངུལ་བསག་ཐབས་འབད་དགོཔ་གལ་ཆེ་བའི་བསྐྲུབ་བྱ་ཚུ་བྱིན་ནི།
- ༥ ས་གནས་ནང་འཁོད་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་ཡར་དྲགས་བཟོ་དོན་ལུ་ མོ་ནམ་བཟོ་གྲ་ཁང་ཚུ་དང་ ལས་གཞི་གལ་གོང་འཕེལ་ལཱ་ཚུ་ནང་མཉམ་རུབ་འབད་ནི།
- ༦ འབྲེལ་ཡོད་གྱི་ལཱ་འབད་དགོཔ་གཞན་ཚུ་ཡང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་གསལ་བགོད་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་འབད་དགོ།

Requirements for registration.

The following are the requirements for the registration of a primary co-operative.

- (1) A minimum of fifteen natural persons who are Bhutanese citizens with a common bond of interest in the area of operation of the cooperative;
- (2) Three copies of duly accomplished Constitution and By-laws;
- (3) Evidence that the proposed primary co-operative is organized based on a) the members' common needs or demand, and b) the economies of scale and requirements of the market of its business under takings;
- (4) Bond of accountable officers; and
- (5) Proof of bank account.

Article 9: Federation of co-operatives:

Members and purposes.

Registered primary co-operatives from the same industry or selling the same products or services may organize and join federation of co-operatives to realize the following purposes:

ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་དགོས་པའི་མཁོ་དོན།

འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་ དགོས་པའི་མཁོ་དོན་ཚུ་གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་ཨིན།

- ༡ མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་དང་འདྲོད་ཡོད་མི་འབྲུག་པའི་མི་ཁྲལ་རོ་མ་
ཉལ་ཤོས་^{༡༥} དགོ།
- ༢ ཕ་ཁྱིམ་ས་དང་ ཁྱིམ་ས་ལུགས་བཟོ་ཆར་ཉེ་ཡོད་མི་ཚུ་གི་འབྲུག་སུམ་རེ།
- ༣ གྲོས་འཆར་བཀོད་ཡོད་པའི་འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་བཙུགས་དགོ་མི་གི་
གཞི་བཞག་སའི་དོན་ཁྲལ་འདི།
- ༧ འབྲུག་དམངས་སྤྱི་ཐོག་ལུ་ དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་དང་ ཡང་ན་ དགོས་འདྲོད་
བཟོ་དོན་ཡོད་པ་དང་།
- ཁ ཚོང་ལཱ་འཐབ་ནི་ཨིན་མི་འདི་གིས་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་
ཁེ་བསང་དང་ ཚོང་ཁྲོམ་གྱི་དགོས་འདྲོད་ཡོད་མི་ཚུ།
- ༥ འབྲེལ་འགན་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གི་ལཱ་འགན་ཁས་སྒྲུབ་ཐུག་གི་དང་།
- ༥ དདུལ་ཁང་ནང་ཕྱི་ས་དེ་བཡོད་པའི་ར་ཁྲལ་ས།

ཁྱིམ་ས་དོན་ལཱ་ པ། སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ།

འབྲུག་མི་དང་དགོས་དོན།

འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་ནང་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་གི་བཟོ་གྲུ་འཕུལ་ཁང་ཅོག་འཐད་པ་
འབད་མི་ཚུ་དང་ ཡང་ན་ འཐོན་བསྐྱེད་ཅོག་འཐད་པའི་ཚོང་ལཱ་དང་ ཡང་ན་ ལས་གཞི་གཅོག་
འཐད་པ་འབད་མི་ཚུ་གཅིག་འབྲེལ་ཐོག་ལས་གཤམ་གསལ་དགོས་དོན་ཚུ་འབྲུག་ནི་གི་དོན་ལུ་ སྤྱི་
མཐུན་མཉམ་ལས་ཚྭ་གསལ་སྡེ་བཙུགས་ཆོག།

- (1) To contribute to the increase or expansion of the business capacity of member- primaries through pooling of resources, wholesale or bulk purchase and distribution, linking with sources of supply, and to ensure and expand markets;
- (2) Protect member-primaries from competition in the industry;
- (3) Provide support services to member-primaries on business education and counselling, installation of accounting, finance and administrative system, and conduct of financial and management audit;
- (4) Represent member-primaries in industry organizations and in government; and
- (5) Perform other related responsibilities as prescribed in this Act.

Requirements for registration.

The following are the requirements for the registration of a federation of co-operative.

- (1) A minimum of five registered primary co-operatives from the same industry or are selling similar goods and services and are operating in the area of operation of the proposed federation;

- 1 འགོ་བཙུགས་འབྲས་མི་ཚུ་གིས་ ཚོང་འབྲེལ་ལཱ་གི་ལྷན་གྲུབ་བསྐྱེད་དང་ ཡང་ན་
ཡར་ཕྱག་བཟེན་གི་དོན་ལུ་ འཐོན་ཁུངས་ཞམ་ནི་དང་ སྤྱང་ཚོང་བཙོང་ནི་ ཡང་ན་
འཛེར་ཆེད་གཏོག་ཏོག་འབད་ཉེ་ནི་དང་བཀའ་སྤྱིལ་འབད་ནི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ འཐོན་ཁུངས་གི་
མཐོ་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་དང་གཅིག་ཁར་ ཚོང་ལཱ་དེས་གཏན་དང་བསྐྱེད་བཟེན།
- 2 འགོ་བཙུགས་འབྲས་མི་ཚུ་ གཞན་དང་གཅིག་ཁར་ རོ་འགན་འབད་དགོས་བྱུང་མི་ཚུ་
གི་སྤྱང་སྤྱོད་འབད་ནི།
- 3 འགོ་བཙུགས་འབྲས་མི་ཚུ་ལུ་ ཚོང་ལཱ་ཤེས་ཡོན་དང་ཐབས་ལམ་གྲོས་སྟོན་ ཕྱིས་
བཞག་ཐངས་གི་ལམ་ལུགས་དང་ མ་དབུལ་བདག་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ཚུ་བཙུག་ནི་དང་
དབུལ་འབྲེལ་དང་བདག་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་གི་སྐོར་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་གི་ཞབས་ཏོག་ལཱ་
གཡོག་ཁྱེན་ནི་དང་འཛིན་སྐྱོང་དང་ ཕྱིས་ཞིབ་ཚུ་གི་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི།
- ༤ བཟོ་གྲུ་འཕུལ་ཁང་གི་ལས་སྡེ་ཚུ་ནང་དང་ གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཚུ་ལུ་འགོ་བཙུགས་
འབྲས་མི་འུ་ཚབ་འབད་ནི།
- ༥ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་གི་ལཱ་འགན་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་
འབྲེལ་ཡོད་གི་ལཱ་གཞན་ཡང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་དགོ་པའི་མཐོ་དོན།

སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་ དགོ་པའི་མཐོ་དོན་ཚུ་ གཤམ་གསལ་ལྟར།

- 1 བཟོ་གྲུ་འཕུལ་ཁང་ཅོག་འཐད་པ་འབད་མི་ཚུ་གི་ནང་ལས་དང་ ཡང་ན་ཚོང་ལཱ་དང་
ཞབས་ཏོག་ལས་གཡོག་ ཅོག་འཐད་པ་འབད་མི་གཅིག་གི་ནང་ལས་ ཉུང་ཤོས་རང་
འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལཱ་དགོ་པའི་ཁར་ གྲོས་འཆར་བཀོད་མའི་ སྤྱི་མཐུན་
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་ ལས་ཚོགས་འབད་སའི་ས་གནས་དེ་ནང་ལཱ་ ལག་ལེན་
འཐབ་མི་ཅིག་དགོ།

- (2) Three copies of duly accomplished Constitution and By-laws;
- (3) Evidence that the proposed federation of co-operative is organized based on the members' common needs or demand, and that it has the economies of scale and markets for of its products and services;
- (4) Bond of accountable officers; and
- (5) Proof of bank account.

Article 10: Union of Co-operatives:

Members and purposes.

Registered federation and special types of co-operatives may organize and join the union of co-operatives for the following purposes

- (1) To represent the interest of co-operatives in the country;
- (2) To be the social development arm of the co-operatives on education and training, research and information, legal studies and advocacy, and social auditing of co- operatives;

- ༢ ཅུ་ཁྱིམ་ས་དང་ཁྱིམ་ས་ལུགས་ཚུ་དང་འབྲིལ་ཏེ་ གནད་དོན་ཆ་ཚང་བཀོད་ཡོད་པའི་ ལུ་ཤོག་
འབྲ་གསུམ།
- ༣ གྲོས་འཆར་བཀོད་མི་གི་ སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བཙུགས་དགོ་པའི་ གཞི་བཞག་སའི་
བདེན་ཁུངས་འདི་ འཐུས་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོག་ཁའི་མཁོ་དོན་དང་ དགོས་འདོད་བསྐྱེད་ཡོད་པ་
དཔུལ་འབྱོར་གྱི་ཚད་གཞི་དང་མཐུན་པའི་ཁར་ དེ་གི་འཐོན་ཁུངས་དང་ ཞབས་ཏྲིག་
ལས་གཡོག་ཚུ་གི་ ཚོང་ཁྲོམ་ཡོད་པ་དང་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཚད་གཞི་དང་ འབྲིལ་བའི་
ཁེ་བསང་ཡོད་པའི་ཁུངས་ཚུ།
- ༤ འབྲིལ་འགན་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གི་ ལཱ་འགན་ཁས་ལུངས་ཡི་གུ་དང་།
- ༥ དཔུལ་ཁང་ནང་ཕྱི་ས་དེ་བ་ཡོད་པའི་ར་ཁུངས།

ཁྱིམ་ས་དོན་ཀྱི་ ༡༠ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བ།

འཐུས་མི་དང་དགོས་དོན།

ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་ དམིགས་བསལ་མཉམ་
ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་དགོས་དོན་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་
ལྟེ་བ་བཙུགས་ནི་དང་ ཡང་ན་ འཛུལ་ཞུགས་འབད་ཆོག།

- ༡ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གི་མཐའ་དོད་ལུ་སྐྱེ་ཆབ་འབད་ནི།
- ༢ ཤེས་ཡོན་དང་སྦྱོང་བཅུར་ ཞིབ་འཚོལ་དང་བཅུ་དོན་གནས་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་
སློབ་སྦྱོང་དང་མགིན་ཆབ་སྐྱོན་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ནང་ཕྱི་ས་ཞིབ་
འབད་ནི་ལ་སོགས་པ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ནང་གི་གོང་འཕེལ་གྱི་ཕུག་
ལྷག་གཡམས་པ་བཟུམ་ཅིག་འབད་ནི།

- (3) To publish the Annual Report on the status and future challenges and direction of co-operative development in Bhutan for the benefit of its member and the government and for the information of co-operatives abroad; and
- (4) To perform related powers and responsibilities as prescribed in the Act.

Requirements for registration.

The following are the requirements for the registration of the union of co-operatives.

- (1) A minimum of five federations and special types of co-operatives;
- (2) Three copies of duly accomplished Constitution and By-laws;
- (3) Bond of accountable officers; and
- (4) Proof of bank account.

Article 11: Special types of co-operatives.

The following enterprises that do not fall under Articles 8,9 and 10 above may be organized as special types of co-operatives:

- ༣ འབྲས་མི་ཚུ་དང་ གཞུང་གི་ཁེ་ཕན་དང་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་གནས་ཚུལ་
 ཚུ་ བྱི་རྒྱལ་ཁག་ཚུ་ནང་ལུ་ཡང་ སྤེལ་ནི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གི་མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གི་མིང་གནས་དང་ མ་འོངས་པའི་གདོང་ལེན་ཡར་རྒྱས་གོང་
 འཕེལ་གྱི་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་གི་སྒྲིབ་ལས་ ལོ་འཁོར་སྟན་ཐུ་དཔེ་བསྐྱབ་འབད་ནི།
- ༤ འབྲེལ་ཡོད་གྱི་དབང་ཚད་དང་ འགན་ཁུར་ཚུ་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་གསལ་
 བཀོད་འབད་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་དགོ་པའི་མཁོ་དོན།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བ་ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་ལུ་དགོ་པའི་མཁོ་དོན་ཚུ་གཤམ་གསལ་ལྟར།

- ༡ ཉུང་ཤོས་རང་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་ དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟ་དགོ།
- ༢ ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ གནད་དོན་ཆ་ཚད་བཀོད་ཡོད་པའི་ཤོག་འདྲ་
 གསུམ།
- ༣ འབྲེལ་འགན་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གི་ལཱ་འགན་ཁས་ལེན་གྱི་ཁུ་ཤོག་དང་།
- ༤ དངུལ་ཁག་ནང་ཕྱིས་དེ་བཙོད་པའི་ར་ཁུངས།

ཁྲིམས་དོན་༡༡ པ། དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ།

གོང་གསལ་ཁྲིམས་དོན་༤ པ་དང་༩ པ་༡༠ ཚུ་གི་གངས་སུ་མ་ཚུད་པའི་ཚེང་འབྲེལ་ལས་སྡེ་
 གནམ་ཚུ་དམིགས་བསལ་གྱི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འབད་བཟོ་ཚོགས།

(1) Co-operative banks.

Co-operative bank may be organized to provide financial services to primary co- operatives, federation of co-operatives and insurance co-operatives and to serve as the financial arm of the co-operatives in the economy.

The Royal Monetary Authority (RMA), upon consultation with the MoAF and the Co-operative Sector, shall issue and implement the rules governing the banking operations of co-operative banks. A co-operative bank shall be registered with the MoAF after the issuance of the licensed to operate as a co-operative bank by the RMA. A registered and licensed co-operatives bank may offer all types of banking services needed by member- cooperatives and may open a maximum of twenty percent (20%) of its loan portfolio to the general public.

(2) Insurance co-operative.

All types of registered co-operatives may join as insurance co-operative. The insurance co-operative shall provide life and non-life insurance services to all members. Membership shall also be open to socially oriented non-profit organizations (NPOs). At least fifteen registered cooperatives and NPOs may organize and register insurance co- operative.

༡ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་དངུལ་ཁང་།
 འགོ་བཙུགས་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ་དང་ སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ་ ཉེན་བཅོལ་
 མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ་ཚུ་ལུ་ དངུལ་འབྲེལ་ལཱ་གི་ཞབས་ཏྲིག་དོན་ལུ་ མཉམ་ལས་
 ཚྭས་སྒྲེའི་དངུལ་ཁང་ཅིག་བཙུགས་ཏེ་ དེ་གིས་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལཱ་ཚུ་ནང་ལུ་
 མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་ མ་དངུལ་གྱི་རྟེན་གཞི་བབྱམ་ཅིག་གི་ ལཱ་འབད་ལག་ལེན་
 འཐབ་དགོ། རྒྱལ་གཞུང་དངུལ་ལས་དབང་འཛིན་གྱིས་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་དང་
 མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་ལས་སྒྲེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལས་མཉམ་ལས་
 ཚྭས་སྒྲེའི་དངུལ་ཁང་གི་དངུལ་གྱི་ལག་ལེན་དབང་སྦྱོར་གི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ གསར་
 བཏོན་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་ཨིན། རྒྱལ་གཞུང་དངུལ་ལས་དབང་འཛིན་གྱིས་
 མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་ དངུལ་ཁང་ལག་ལེན་ འཐབ་ཆོག་པའི་ལག་ཁྱེར་གནང་
 ཞིན་ལས་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་དངུལ་ཁང་འདི་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་དང་ཐོ་
 བཀོད་འབད་དགོ། ཐོ་བཀོད་དང་ལག་ཁྱེར་ཡོད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་དངུལ་
 ཁང་དེ་གིས་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེའི་འཐུས་མི་ཚུ་ལུ་མཁོ་ཆེ་བའི་ དངུལ་ཁང་གི་ལཱ་
 གཞུག་ཞབས་ཏྲིག་གར་འབྲིན་ཚུགས་པ་འབད་དགོཔའི་ཁར་ དེ་གི་སྤྱིད་སྤྱུག་མཐོ་ཤོས་
 བརྒྱ་དཔྱ་ ༢༠ ཚུན་ཚེད་ མི་སེར་དམངས་ལུ་ཡང་ཐོབ་ཚུགས་པ་བཟོ་དགོཔ་ཨིན།

༢ ཉེན་བཅོལ་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ།
 ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ་གི་རིགས་གར་ ཉེན་བཅོལ་མཉམ་
 ལས་ཚྭས་སྒྲེ་ནང་འཛུལ་ཆོག། ཉེན་བཅོལ་མཉམ་ལས་ཚྭས་སྒྲེ་གིས་ འཐུས་མི་ག་
 ར་ལུ་ ཆོ་སྲོག་ཉེན་བཅོལ་དང་ ཆོ་སྲོག་མིན་པའི་ཉེན་བཅོལ་གཞན་རིགས་གྱི་ཞབས་
 ཏྲིག་འབྲིན་དགོ། དེའི་འཐུས་མི་གངས་སུ་ མི་སྒྲེ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁེ་མེད་གྱི་ལས་
 ཁུངས་ཚུ་ཡང་བཙུག་ཆོག་པ་ཨིན་ལས་ འཐུས་མི་རུང་ཤོས་རང་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་

The Ministry of Finance, in consultation with the MoAF and the cooperative sector, shall issue and implement the rules governing the operations of insurance co-operatives. The issuance of a license to operate by the Ministry of Finance shall be prerequisite to the registration of insurance co-operative with the MoAF.

Article 12: Effects of Registration.

A co-operative, upon registration under this Act, acquires a juridical personality from the date the MoAF issues a certificate of registration under its official seal. The registered co-operative, from the date of the issuance of the certificate of registration, shall henceforth be protected by the laws of the state, and shall discharge its powers and responsibilities in accordance with this Act.

A registered cooperative under this Act are conferred the following powers and responsibilities:

- (1) To adopt or amend its Constitution and By-laws;
- (2) To use the word “co-operative” in its official name;
- (3) To sue and be sued in its name;

མི་དང་ ཁེ་མེད་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཁག་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཉེན་བཅོལ་མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེ་ཅིག་གསར་བཙུགས་འབད་ཆོག། དངུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་གིས་ སོ་ནམ་དང་
 ཉགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་དང་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་
 བསྟུན་ཐོག་ ཉེན་བཅོལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ལག་ལེན་དབང་སྤྱོད་གི་ཁྲིམས་ལུགས་
 གསར་བཏོན་དང་ ལག་ལེན་ཚུ་འཐབ་དགོཔ་ཡིན། དངུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་ལས་ ཉེན་
 བཅོལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ལག་ཁྱེར་ཁྱེ་གི་དོན་ལུ་ དང་པ་རང་ སོ་ནམ་དང་
 ཉགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་ནང་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་༡༢ པ། ཐོ་བཀོད་ཀྱི་ཕན་གུགས།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཐོ་བཀོད་འབད་མ་དང་སོ་ནམ་དང་ཉགས་
 ཚལ་ལྷན་ཁག་ལས་ ཐོ་བཀོད་ཆ་འཛོག་ལག་ཁྱེར་ཅིག་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་ ལས་ཐམས་དང་བཅས་པ་འབད་
 གནང་བའི་ཆོ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཟིམ་པའི་ འབབ་ཐོབ་ཅིག་ལུ་དབང་ནི་དང་ ཐོ་
 བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འདི་ ལག་ཁྱེར་གྱི་ཐོ་དེབ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ཆོ་ལས་
 བབྱུང་སྟེ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་གཞུང་ཚུ་གིས་ སྤྱད་སྤྱོད་འབད་ནི་ཨིནམ་ལས་ དེ་གི་དབང་ཚད་
 དང་ ལག་འགན་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ སྤྱོད་བཞག་འབད་ནི་ཨིནམ་ལས་ དེ་གི་
 དབང་ཚད་དང་ ལག་འགན་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ སྤྱོད་བཞག་འཐབ་ནི་ཨིན།
 བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ནང་དོན་ལྷན་ཏུ་ ཐོ་བཀོད་འབད་གྲུབ་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་
 གཤམ་གསལ་གྱི་དབང་ཚད་དང་ལག་འགན་ཚུ་གནང་མ་ཡིན།

- ༡ དེ་གི་ཙུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ ཐག་བཅད་དང་བསྟུར་བཅོས་ཚུ་འབད་ནི།
- ༢ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཟེར་མི་གི་ཆོག་འདི་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་མིང་གནས་འབད་སྤྱོད་ཆོག།
- ༣ འདི་གི་མིང་ཐོག་ལས་པར་ ཁྲིམས་གཞུགས་འབད་ནི་དང་ མིང་ཐོག་ལུ་ཚུར་ཡང་
 ཁྲིམས་གཞུགས་འབད་ཆོག་ནི།

- (4) To engage in any lawful business transactions with and for the interest of members and the communities in its area of operation;
- (5) To enter into division, merger or consolidation, as provided in this Act;
- (6) To join federation, in the case of primary co-operatives, and to join the union, in the case of federations and special types of co-operatives;
- (7) To accept and receive grants, donations and assistance from foreign and domestic sources, prior approval is required from the Ministry of Finance. Other requirements include annual report and duly audited financial statements; and
- (8) To exercise other related powers and responsibilities as granted by this Act or necessary to carry its purposes as stated in its Constitution and By-laws.

CHAPTER V

Governance of Co-operatives

Article 13: Constitution and By-laws.

A co-operative registered under this act shall be governed by its constitution and by-laws. A duly adopted constitution and by-laws must conform to

- ༤ འདི་གི་གཡོག་ལཱ་འཐབ་སའི་ས་ཁོངས་ནང་གི་མི་སྡེ་དང་འབྲས་མི་ཚུ་གི་མཐའ་དོན་ལཱ་
དང་དེ་ཚུ་དང་ཅིག་ཁར་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཚེ་གཅི་རང་ཡིན་རུང་འཐབ་ཆོག་ནི།
- ༥ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་འབད་ཆོག་པའི་ལམ་ལུགས་དང་བསྟུན་ཏེ་སྡེ་ཚོན་ནང་འཇུལ་ནི་
དང་འོག་ལཱ་བསྐབ་ནི་ ཡང་ན་ གཅིག་ཁར་བསྐྱམས་ནི་ཚུ་འབད་ཆོག་ནི།
- ༦ འགོ་བརྩམས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཡིན་པ་ཅིན་ སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ནང་
འཇུལ་ནི་དང་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་དམིགས་བསལ་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་
ཚུ་ཡིན་པ་ཅིན་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བའི་ནང་ལཱ་འཇུལ་ཆོག་པ་ནི།
- ༧ རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཆ་ར་གི་འཕྲོན་ཁུངས་ཚུ་ལས་ གོགས་རམ་ལེན་ནི་དང་ཁས་ལེན་
འབད་ནི་ ཞལ་འདེབས་དང་ ཆ་རོགས་འབད་ནི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་སྡེ་འི་མི་སྡེ་དང་
དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ཚུ་ལཱ་ཕན་ཐབས་ཡོད་དེ་འབད་བ་ཅིན་ དངུལ་རྩིས་ལྟོན་ཁག་གི་
གནང་བ་དགོ། དེ་ནང་ལཱ་ལོ་འཁོར་སྟན་ལུ་ཕུལ་དགོཔ་དང་ ཕྱིས་ཞིབ་རྒྱབ་ཡོད་པའི་
དངུལ་འབྲེལ་གསལ་བརྗོད་ཕུལ་དགོཔ་ཚུ་ཡང་ཚུད་པ་ཡིན།
- ༨ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་ གནང་བ་བྱིན་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དབང་ཚད་
དང་འགན་ཁུར་གཞན་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཆོག་པ་མ་ཚད་ ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་
ལུགས་ཚུ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་གཤམ་ཆེན་འབད་ཚུད་དེ་ཡོད་མི་ཚུ་ཡང་འབད་ཆོག།

ལེའུ་ལྷ་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་དབང་སྐྱོང་།

ཁྲིམས་དོན་༡༣ པ། ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ རྩ་བཤུག་འབད་གྲུབ་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ རང་གི་ཅུ་
ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་གིས་ དབང་སྐྱོང་འབད་ནི་ཡིན་མཉམ་ལས་ ཆ་འཛོག་འབད་ཡོད་པའི་ཅུ་

this act, the rules of the MoAF, and other related laws; co-operative values and principles; and accepted morals of Bhutanese society. The governance of co-operative shall aim at improving the quality of life of members and communities.

Contents of a Constitution.

The constitution articulates the governance of co-operatives in terms of purposes and objectives, relations with government and other parties, and the overall framework of decision-making and management. The constitution includes the following provisions:

- (1) The name (which must include the word “co-operative”) and the address of the co-operative;
- (2) The purpose of the co-operative and the common bond of interests of members;
- (3) The type of co-operative, the scope of business and the area of operation;
- (4) The overall system of governance: structural arrangement of responsibilities and accountabilities, checks and balances, key elected officials, and reporting system;
- (5) The names and postal addresses of member-incorporator;
- (6) The list of names of members of the Board of Directors; and
- (7) The amount of its share capital and the names and addresses of contributors.

ཁྱིམ་དང་ཁྱིམ་ལྷགས་ཚུ་གར་ཅ་ཁྱིམ་འདི་དང་སོན་མ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་གི་ཁྱིམ་ལྷགས་
 ཚུ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཁྱིམ་ལྷགས་ཚུ་དང་མཐུན་དགོ་པའི་ཁར་མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་ཁྲུང་སྡོན་དང་
 ཅ་དོན་ལས་ལྷགས་ འབྲུག་གི་མི་སྡེའི་ནང་ལུ་ རོས་ལེན་ཡོད་པའི་ ཡར་བས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་ཚུ་དང་
 མཐུན་སྡེ་དགོ་པ་ཨིན། མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་དབང་སྦྱོང་གི་དམིགས་ལུ་འདི་ གཙོ་བོ་རང་
 འབྲུས་མི་དང་ མི་སྡེ་འཆོ་བའི་གནས་སྤངས་ཡར་དྲག་བཟོ་ནི་ལུ་བཀོད་དགོ་པ་ཨིན།

ཅ་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དོན།

ཅ་ཁྱིམ་འདི་གིས་ མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེ་དབང་སྦྱོང་འབད་ནིའི་ནང་ལུ་དགོས་དོན་དང་
 དམིགས་ལུ་གཞུང་དང་ཅ་ཕན་གཞན་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་མཐུན་འབྲེལ་དང་ དེ་ཁར་ཐག་བཅད་
 དང་འཛིན་སྦྱོང་གི་སྦྱར་བཏང་ལུ་བཀོད་ཚུ་ཁ་གསལ་འབད་སྟོན་དགོ་པ་མ་ཆད་ ཅ་ཁྱིམ་ནང་ལུ་
 གཤམ་གསལ་དོན་ཆན་ཚུ་ཡང་ཚུད་དགོ་པ་ཨིན།

- ༡ མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་མིང་ (མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེ་ཟེར་མི་གི་མིང་ཆོག་ནང་ གཅི་
 རང་ཚུད་དགོ་པ་ཡོད་མི་ཚུ) དང་ཁ་བྱང་།
- ༢ མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་དགོས་དོན་དང་ འབྲུས་མི་སྡེ་ཐོག་གི་མཐའ་དོན་འགན་ཁག།
- ༣ མཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེའི་དབྱེ་བ་དང་ ཆོང་ལུ་གི་མདུན་ལམ་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་སའི་
 ས་གནས།
- ༤ སྦྱར་བཏང་དབང་སྦྱོང་གི་ལམ་ལྷགས་ འགན་ཁུར་དང་འབྲེལ་འགན་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་
 བཀོད་གོ་རིམ་དགག་བཤེར་དང་ཆད་མཉམ་ འདེམས་འབྲུ་འབད་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་
 གཙོ་ཅན་ཚུ་དང་ སྟན་ཁུའི་གོ་རིམ་ལམ་ལྷགས་ཚུ།
- ༥ འབྲུས་མི་ཚུ་གི་མིང་དང་འབྲེལ་སྦྱོར་གྱི་ཁ་བྱང་སྡེ་བས་སྒྲིག་གི་ཐོ་དེབ།
- ༦ བཀོད་ཆོགས་མདོ་ཆེན་འབྲུས་མི་ཚུ་གི་མིང་ཐོ་དང་།
- ༧ མ་ཅུ་བཀོ་བཤའི་དངུལ་བསྐོམས་དང་མ་ཅུ་བཅུགས་མིའི་མིང་དང་ཁ་བྱང་ཚུ།

Contents of By-laws.

The by-laws amplifies the constitution and prescribes in details the internal organization and management of the co-operative. It includes the following provisions:

- (1) Membership: kinds, qualifications, duties and responsibilities, and termination;
- (2) General Assembly: powers and Composition and quorum, voting system, Meetings, agenda and minutes of meeting;
- (3) Board of Directors and Committees: powers and responsibilities, composition and qualifications of members and officials; meetings, agenda and minutes of meetings;
- (4) Privileges of co-operatives;
- (5) System of mediation and conciliation of disputes between members;
- (6) Resource management: capital, property, and funds; accounting and auditing, allocation and distribution of net savings;
- (7) Other provisions: mode of amendment or revision; commencement;

ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་གི་ནང་དོན།

ཁྲིམས་ལུགས་འདི་གིས་ ཅུ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཚུ་རྒྱས་གསལ་བཅོམ་ནི་དང་ ལས་ཁུངས་ནང་ཁོངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཁ་གསལ་དང་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་འཛིན་སྐྱོང་སྐོར་ལས་ གསལ་བཀོད་འབད་ནི་ཨིནམ་ལས་ དེ་ནང་ གཤམ་གསལ་ཀྱི་དོན་ཚན་ཚུ་ཚུད་དགོཔ་ཨིན།

- ༡ འཇུག་མི་ དབྱེ་བ་དང་ཤེས་ཚད་ ལཱ་འགན་དང་འགན་ཁུར་བཅོམ་གཏང་ནི།
- ༢ ཡོངས་ཁྲུབ་ཚོགས་འདུ་ དབང་ཚད་དང་འཇུག་ཚོགས་བཅོམ་ལུགས་ཞལ་འཛོམས་ནང་ འཛོམ་དགོཔ་འེེ་འཇུག་མིའི་གངས་ཚད་ ཚོགས་རྒྱན་ལམ་ལུགས་ ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ དང་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་དང་གྲོས་ཚད་ཚུ།
- ༣ བཀོད་ཚོགས་ཀྱི་མདོ་ཆེན་འཇུག་མི་དང་ ཚོགས་རྒྱུང་ དབང་ཚད་དང་འགན་ཁུར་ འཇུག་ཚོགས་བཅོམ་ལུགས་དང་ འཇུག་མིའི་ཤེས་ཚད་ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་གཡོག་ལུ་དང་ ཞལ་འཛོམ་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་དང་གྲོས་ཚད་ཚུ།
- ༤ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཐོབ་ལམ་ཟིམ་པ་ཚུ།
- ༥ འཇུག་མི་ཚུ་གི་བར་ན་གི་ཚུད་རྒྱུགས་ཚུ་ བསྐྱུམ་འགྲིག་དང་མཐུན་འགྲིགས་བཅོམ་ལམ་ ལུགས་ཚུ།
- ༦ འཐོན་ཁུངས་འཛིན་སྐྱོང་ མ་ཅུ་དང་ རྒྱུ་དངོས་ མ་དངུལ་ཚུ་དང་ཕྱིས་བཞག་ཐངས་ དང་ཕྱིས་ཞིབ་རྒྱབ་ཐངས་ རེས་ཏིག་གསོག་འཛོག་མ་དངུལ་ཀྱི་ཕྱིས་བཀོད་དང་བཀོ་བཏམ་རྒྱབ་ནི་ཚུ།
- ༧ དོན་ཚན་གཞན་ཚུ་ བསྐྱུར་བཅོས་དང་ ཡང་ན་ བསྐྱུར་བཅོམ་འབད་ཐངས་དང་འགོ་བཙུགས་འབད་ནི་ཚུ།

General Assembly.

Every registered co-operative shall have General Assembly as the highest legislative body and composed of all qualified members. The powers and responsibilities of the General Assembly prescribed in the constitution and By-laws. Regular general assembly shall be held in accordance with the By-laws. Unless prescribed in the by-laws, a quorum of a regular or special general assembly shall be simple majority or fifty-one (51%) of all qualified members.

Board of Directors.

Every registered co-operative shall have a Board of Directors as the policy making body. The powers, duties and accountabilities of the Board and officials shall be prescribed in the constitution and By-laws.

The Board shall be composed of a minimum of five and a maximum of fifteen members who are elected directly by the General Assembly. It shall elect from its members the following officials who shall serve for one year and will be eligible for re-election: a chairman, a vice chairman, a secretary and a treasurer.

Regular Board meeting shall be held monthly. Special board meetings may be called by the chairman or by majority of its members. Unless prescribed in the By-laws, a quorum of a regular or special meetings shall be simple majority or 51% of the members of the board of Directors.

ཡོངས་བྱབ་ཞལ་འཛོམས།

ཐོ་བོད་འབད་ཡོད་པའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུ་ ཚུལ་མཐུན་གྱི་འཐུས་མི་གར་གིས་བཟོ་བའི་ ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་བཀོད་ལས་ཚོགས་ ཡོངས་བྱབ་ཚོགས་འདུ་རེ་དགོ། ཡོངས་བྱབ་ཚོགས་འདུའི་དབང་ཚད་དང་འགན་ཁུར་ཚུ་ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་དགོཔ་དང་སྒྲིག་གི་ ཡོངས་བྱབ་ཚོགས་འདུ་ནི་ ལོ་རེ་ར་ཐངས་རེ་དང་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཡོངས་བྱབ་ཚོགས་འདུ་ནི་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཚོགས་དགོ།

ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ དུས་རྒྱུན་དང་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཡོངས་བྱབ་ཚོགས་འདུ་ཚུ་ནང་ བྱད་ཚང་གི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐོས་ཀྱི་བརྒྱ་དམུ་༥༡ རེ་ཆང་དགོ།

མདོ་ཆེན་བཀོད་ཚོགས།

ཐོ་བོད་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ རེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུ་ སྲིད་བླུས་བཟོ་མའི་ལས་ཚོགས་འབད་ མདོ་ཆེན་བཀོད་ཚོགས་རེ་བསྐོས་དགོ། བཀོད་ཚོགས་དང་ཡིག་ཚང་གི་ལས་གཤམ་ལུ་གི་དབང་ཚད་དང་ ལཱ་འགན་འཁུལ་འགན་ཚུ་ ཅུ་ཁྲིམས་དང་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

བཀོད་ཚོགས་འདི་ ཡོངས་བྱབ་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཐང་ཀར་འདེམས་འཐུ་འབད་བའི་འཐུས་མི་ ཉུང་ཤོས་༥ དང་ མང་ཤོས་༡༥ གི་བཟོ་དགོཔ་ཨིན། བཀོད་ཚོགས་འདི་ནང་ལུ་ ཁྲི་འཛིན་ཅིག་དང་ ཁྲི་འཛིན་འོགས་ཅིག་དང་ཆེན་གཅིག་དང་ གཉེར་པ་ཅིག་བཀོད་ཚོགས་དའི་འཐུས་མི་ཚུ་ལས་ ལོ་རེ་གི་དོན་ལུ་འདེམས་འཐུ་འབད་དགོཔ་མ་ཆད་ དུས་ལུན་ལོ་རེ་གཅིག་གི་ཆང་མ་ད་ མི་ངོ་དེ་ཚུ་ལོག་སྟེ་འདེམས་འཐུ་འབད་དགོ་དུང་འབད་ཆོག།

སྒྲིགས་ཀྱི་བཀོད་ཚོགས་འདི་ ལྷོ་རེ་ར་ཐངས་རེ་འཚོགས་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་བཀོད་ཚོགས་འདི་ཁྲི་འཛིན་དང་ ཡང་ན་ འཐུས་མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་ཁྱེད་དང་འཁྲུལ་ཏེ་འཚོགས་ཆོག། སྒྲིགས་ཀྱི་བཀོད་ཚོགས་དང་ ཡང་ན་ དམིགས་བསལ་གྱི་བཀོད་ཚོགས་ཚུ་འཛོམས་ད་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ འཐུས་མིའི་གྲངས་འཛོར་མང་ཉུང་གི་ཆད་གཞི་དགོཔ་ཨིན་མ་ལས་ ཉུང་ཤོས་རང་བཀོད་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཕྱེད་ཀ་ལས་ མི་གཅིག་གི་ལྷག་པ་ཅིག་དགོ།

The Board may appoint a manager and staff depending on the volume of business and financial capacity of the co-operative.

Committee.

Every registered co-operative shall have a finance and audit committee and election committee with three members each who are elected directly by the General Assembly and to serve for a term of two consecutive years with re-election.

Co-operatives engaged in the business of loans shall include a credit committee with three members who are elected directly by the General Assembly and shall serve for a term of two consecutive years with re-election. Co-operative engaged in the supply and marketing of goods shall include, as part of the functions of the audit committee, the functions of inventory of goods.

An education and training committee shall be established by the Board of Directors, chaired by the vice-chairperson of the Board. The Board shall appoint qualified members from the co-operative.

The functions and responsibilities of these committee shall be prescribed in the constitution and By-laws.

ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ འཕུས་མིའི་གངས་འབོར་མང་ཉུང་གི་ཚད་གཞི་དགོཔ་ཡིན་མ་ལས་ ཉུང་ཤོས་
རང་བཞོན་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་ཕྱེད་ཀ་ལས་ མི་གཅིག་གི་ལྷག་པ་ཅིག་དགོ།
བཞོན་ཚོགས་ཀྱིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲེའི་འཛིན་སྐྱོང་པ་ཅིག་དང་ ལས་གཡོག་པ་ཚུ་མཉམ་ལས་ཚོགས་
སྒྲེའི་ལཱ་གི་མང་ཉུང་དང་ མ་དདུལ་གི་ལྷོགས་བྱུང་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བསྐོ་བཞག་འབད་ཚོག།

ཚོགས་རྒྱུང་ཚུ།

ཐོ་བཞོན་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲེ་ལཱ་ འཕུས་མི་³ རེ་འབད་མི་གི་དདུལ་འབྲེལ་དང་ཕྱིས་ཞིབ་འདེམས་
འཕུའི་ཚོགས་རྒྱུང་རེ་དགོ། འཕུས་མི་དེ་ཚུ་ཡང་གར་ ཡོངས་ཁྲབ་ཚོགས་འདུ་གིས་ཐད་ཀར་དུ་འདེམས་
འཕུ་འབད་འབདམ་ཡིན་དགོཔ་མ་ཚད་ དེ་ཚུ་གི་དུས་ལུན་ཡང་ ལོ་འཁོར་² རེ་དང་ དུས་ལུན་ཚང་མ་ད་
ལོ་ག་སྟེ་བསྐྱར་འཕུ་འབད་ཚོགས་འབད་ཡིན།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲེ་འདི་ བསྐྱིན་འགྲུལ་གཏང་མི་གི་ལཱ་འབད་མི་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ འཕུས་མི་³ ཡོད་མི་
གི་བསྐྱིན་འགྲུལ་ཚོགས་རྒྱུང་ཅིག་བཅུགས་དགོཔ་དང་ དེའི་འཕུས་མི་ཚུ་ཡང་ ཡོངས་ཁྲབ་ཚོགས་འདུ་གིས་
ཐད་ཀར་དུ་ ལོང་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལུ་དང་ ལོ་ག་སྟེ་བསྐྱར་འཕུ་འབད་ཚོགས་འབད་འཕུ་དགོཔ་ཡིན། མཉམ་
ལས་ཚོགས་སྒྲེ་འདི་ ཅ་དངོས་མཁོ་སྤྱོད་དང་ ཚོང་སྐྱར་འཐབ་མི་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ ཕྱིས་ཞིབ་ཚོགས་རྒྱུང་གི་
ལཱ་གཡོག་གངས་སུ་དང་ ཅ་དངོས་ཐོ་བཞོན་འབད་དགོཔ་ཡང་རྒྱུད་དགོ།

ཤེས་ཡོན་དང་སྦྱོང་བཅར་ཚོགས་རྒྱུང་འདི་ མདོ་ཆེན་བཞོན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་གིས་ཁྲི་འཛིན་འོག་ལུ་
འབད་གཞི་བཅུགས་འབད་དགོཔ་དང་ ཚོགས་རྒྱུང་གི་འཕུས་མི་ཚུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲེའི་འཕུས་མི་ཚུ་
ལས་ ཚུལ་མཐུན་གི་མི་དོ་ཚུ་འཕུ་སྟེ་བཅུགས་དགོ།

ཚོགས་རྒྱུང་དེ་ཚུ་གི་ལཱ་གཡོག་དང་ འགན་ཁུར་ཚུ་ ཕ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ གསལ་བཞོན་
འབད་དགོ།

Article 14: Liability of directors, officials, committee members and manager.

Directors, officials and committee members, who wilfully and knowingly vote for or assent to patently unlawful acts or who are guilty of gross negligence or bad faith or acquire any personal or pecuniary interest in conflict with their duty shall be liable jointly and individually for all the damages resulting there from to the co-operative, members and other persons.

The Ministry of Agriculture and Forests together with the co-operative Sector shall issue the code of conduct of, including the penalties for violations by, directors, officials, committee members and managers of co-operatives.

Article 15: Termination of membership

A member may be terminated on any of the following reasons;

- (1) Withdrawal of membership by giving thirty days notice to the board of Directors;
- (2) Death or insanity, in the case of natural person, and insolvency or dissolution, in the case of juridical persons; and

**ཁྲིམས་དོན་༡༤ པ། མདོ་ཆེན་ཚུ་དང་ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་གཡོག་ ཚོགས་ཚུང་གི་འཕུས་མི་ཚུ་དང་ འཛིན་སྐྱོང་
པ་གི་འབྲི་བ།**

མདོ་ཆེན་ཚུ་དང་ ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་གཡོག་པ་ཚུ་དང་ འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ ཤེས་བཞིན་མཐོང་བཞིན་
དུ་དང་ དང་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་ལས་ ཆེད་མངགས་ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ཡོད་པ་དང་ ཡང་ན་ ཁ་
འཆམ་གྱི་ཐོག་ལས་ བདག་འགན་བཀལ་ཡོད་མི་ ཅང་ཅ་རང་ཨིན་མ་ལས་ ཁོང་ཆ་བྱབ་ཀྱིས་
ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ལཱ་འབད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ ལཱ་འགན་སྤང་མེད་བཞག་སྟེ་ འཕུས་ཤོར་བྱུང་བ་
ཡང་ན་ ཐང་མ་ཆོག་མ་བསྟེན་པར་དང་ ལཱ་འགན་ནང་ལུ་ རང་འདོད་བཙོང་ཡོད་པ་དང་ ཡང་
ན་ རྒྱ་དབུལ་བཟོ་བའི་ རྩོད་རྒྱུ་གས་ཚུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྟེ་དང་ འཕུས་མི་ཚུ་དང་
མི་གཞན་ལུ་ རྒྱ་འཕུས་སྟོན་དགོ་པ་ཅེ་འབྱུང་པ་ཅིན་དེ་ཚུ་གི་འབྲི་བ་དེ་ མི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་དང་
ཡང་ན་ མཉམ་བསྟོམས་ཐོག་ལུ་ཡོག།

སོ་ནམ་དང་ནགས་ཆལ་ལྟན་འག་གིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྟེ་འི་ལས་སྟེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་འཛོམས་ཏེ་
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྟེ་འི་མདོ་ཆེན་ཚུ་དང་ ཡིག་ཚང་གི་ལཱ་གཡོག་ ཚོགས་ཚུང་གི་འཕུས་མི་ཚུ་དང་
འཛིན་སྐྱོང་པ་ཚུ་གིས་ ཚུལ་མིན་ལས་འགལ་བའི་ཉེས་བྱ་གི་རིམ་པ་ཚུ་ ག་རང་ཚུད་པའི་སྒྲིགས་
ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ གསར་བཏོན་འབད་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་༡༥ པ། འཕུས་མི་ལས་དགོངས་འགྲོལ་གཏང་བཅངས།

འཕུས་མི་གར་འབད་རུང་ གཤམ་གསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གང་རུང་ཅིག་འབྱུང་པ་ཅིན་ དགོངས་འགྲོལ་གཏང་
ཆོག།

- ༡ འཕུས་མི་འི་གྲས་ཁ་ལས་འཐོན་ནི་དོན་ལུ་ བཀོད་ཚོགས་མདོ་ཆེན་ཚུ་ལུ་ ཉིན་མ་₃₀ གི་སྤྱི་གོང་
ལས་བད་བསྐྱལ་ཡི་གུ་ཅིག་ཕུལ་ཡོད་པ།
- ༢ འཕུས་མི་དེ་ རང་བཞིན་གྱི་མི་འུན་པ་ཅིན་ ཤི་རྒྱེན་དང་ ཡང་ན་ འཆོལ་ཕ་རྩུན་ཡོད་པ་དང་
ཁྲིམས་ཀྱིས་ཆ་འཛིག་མི་གཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ ཕ་སྟོང་དང་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་འབྲོ་བ།

- (3) Removal by majority vote of the board of directors for any of the following reasons:
- (a) failure of the member to patronize the co-operative for a period of time fixed by the board of directors;
 - (b) failure of member to comply with his obligations;
 - (c) violation of the constitution and by-laws and the policies of the Board of directors; and
 - (d) committed acts or omission injurious or prejudicial to the interest or welfare of the co-operative.

Article 16: Voting.

In primary co-operatives, members are entitled to one vote. In the other forms of co-operatives, the voting shall be done based on their by-laws.

Article 17: Application of relevant management and social development principles and practices.

Effective governance of co-operatives does not rely only on their legal bases, values and principles of co-operatives and morals of the Bhutanese society as mentioned under Article 4. Co-operatives must be pragmatic and must adapt to relevant changes under the initiatives of the Board and committee members and the managers.

3 གཤམ་གསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གང་ཅུང་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ བཀོད་ཚེགས་ཀྱི་འབྲས་མི་མང་ཤོས་ཀྱི་ཚེགས་
རྒྱ་ཐོག་ལས་བཏོན་གང་ཚོ་གྲ།

༡༡ བཀོད་ཚེགས་མདོ་ཆེན་ཚུ་གིས་ ཅུས་ཡུན་ཅིག་གཏན་ལེལ་བཟོ་མི་འདི་ལུ་ འབྲས་མི་
ཅིག་གིས་ མཉམ་ལས་ཚེགས་སྒྲེལ་རྒྱ་བསྐྱར་འབད་མ་བཏུབ་པ།

ཁ འབྲས་མི་ཅིག་གིས་ཁོ་རེ་འབྲིལ་འགན་དང་འབྲིལ་ཏེ་ལག་ལེན་འབབ་མ་བཏུབ་པ།

ག ཅུ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་ མདོ་ཆེན་བཀོད་ཚེགས་ཀྱི་སྤྲོ་བུས་ཚུ་དང་མ་
མཐུན་པའི་འགལ་བ་འབད་ཡོད་པ།

ང་ ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་འབད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ མཉམ་ལས་ཚེགས་སྒྲེལ་མཐའ་དོན་ ཡང་ན་
ཕན་བདེ་ལུ་གཞོན་པའི་ལྷ་དང་ ཡང་ན་ མ་བཏུབ་པའི་ལྷ་དང་འབད་ཡོད་པ།

ཁྲིམས་དོན་༡༩ པ། ཚེགས་རྒྱ་བཟུགས་ཐངས།

འགོ་བཟུགས་མཉམ་ལས་ཚེགས་སྒྲེལ་འབྲས་མི་ཚུ་ལུ་ མི་རེ་ལུ་ཚེགས་རྒྱ་རེ་བཟུགས་ནིའི་ཐོབ་དབང་དང་
མཉམ་ལས་ཚེགས་སྒྲེལ་བཅའ་མ་འདྲམ་གཞན་ཚུ་གི་ཐད་ཁ་ལུ་ སོ་སའི་ཁྲིམས་ཚུ་ནང་གི་ གཞི་དོན་དང་
འབྲིལ་ཏེ་ཚེགས་རྒྱ་བཟུགས་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་༡༩ པ། འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་དང་ མི་སྒྲེལ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཁྲུང་ས་དོན་དང་ལག་ལེན་ འཇུག་བྱུང།

མཉམ་ལས་ཚེགས་སྒྲེལ་ དོན་སྤྲོད་ཅན་གྱི་དབང་སྐྱོང་འབད་ནི་འདི་ གོང་གསལ་ཁྲིམས་དོན་༢ པའི་ནང་
བཀོད་ཡོད་མི་ལྟར་གྱི་ མཉམ་ལས་ཚེགས་སྒྲེལ་ཁྲིམས་དོན་གྱི་གཞི་དང་ ཁྲུང་ས་དོན་དང་ཅུ་དོན་ཚུ་དང་
འབྲུག་གི་ཡར་བས་སྤྱོད་བཟང་ཚུ་ལུ་བརྟེན་པའི་ལྷ་ཚུ་ རྒྱུང་མ་གཅིག་གིས་མ་དོ་བར་མཉམ་ལས་ཚེགས་སྒྲེལ་
འདི་ལག་ལེན་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཅིག་དགོ་ནི་ཨིན་ལས་བཀོད་ཚེགས་དང་ ཚེགས་རྒྱ་བཟུགས་ཀྱི་འབྲས་མི་འཛིན་
སྐྱོང་པ་ཚུ་གིས་ སྤྱོད་ཡོན་ཏོག་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་སློབ་སྤྱོད་ལས་དུས་བསྐྱུན་གྱི་བསྐྱར་བ་ཚུ་ འོས་འབབ་གང་ཡོད་
སོ་སའི་སེམས་ཀྱིས་ཚེར་ཏེ་དང་ལེན་འབད་དགོ།

CHAPTER VI

Financial Management of Co-operatives

Article 18: Capital and their sources.

The capitalization and accounting of resources of registered co-operatives shall be governed by this Act and the rules issued by the MoAF. Registered co-operatives may derive their capital from the sources that include, but not limiting to, the following:

- (1) Members' share capital;
- (2) Loans and borrowings including deposits;
- (3) Revolving capital which consist of the deferred payments of patronage refunds or interest of share capital; and
- (4) Subsidies, donations, legacies, grants, aids and such other assistance from any local or foreign institutions whether public or private but with prior approval from the Ministry of Finance.

Article 19: Liability of members

A member shall be liable to the debts of the co-operative to the extent of his contribution to the share capital of the co-operative.

ལེབ་ཕྱག་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲེའི་དབུ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་།

ཁྲིམས་དོན་༡༥ པ། མ་ཅད་དེའི་འཕྲོན་ཁུངས།

ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲེའུ་ མ་ཅད་ཅན་ལུ་བཟོ་ནི་དང་ དཔལ་འཕྱོར་གྱི་
འཕྲོན་ཁུངས་ཡོད་མི་ཚུ་ ཕྱིས་ཁར་བཀལ་ནིའི་ལཱ་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་
ལྷན་ཁག་གིས་ གསལ་བཏོན་ཁྲིམས་ཡིག་ཚུ་གིས་ བདག་སྐྱོང་འབད་དགོཔ་ཨིན། ཐོ་བཀོད་མཉམ་ལས་
ཚོགས་སྒྲེའུ་གིས་ རང་སའི་མ་ཅད་འཕྲོན་ཁུངས་འཛུལ་དགོཔ་ཚུ་གི་གྲངས་སུ་ གཤམ་གསལ་ཚུ་
ཡང་ཚུད་པ་ཨིན།

༡. འཕྲུས་མི་ཚུ་གི་མ་ཅད་ལྷན་བཤམ།
༢. བུ་ལོན་དང་བརྟ་བསྐྱི། དེ་ནང་གསོག་འཛོག་ཡང་ཚུད།
༣. སྤྱི་ཚུལ་མ་དབུལ། དེ་ནང་ རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ཚུ་ལས་བསྐྱེ་ཚབ་ལོག་དགོཔ་པའི་དབུལ་དང་
མ་ཅད་དུ་བཀོ་ལུ་ཐོབ་པའི་བསྐྱི་དབུལ་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།
༤. སྤྱི་དུག་གི་དགོངས་ཡངས་དང་ ཞལ་འདེབས་ བཤུལ་ཐོབ་རྒྱ་དངོས་ གསོལ་རས་
དང་གོཌ་རམ་གྱི་དབུལ་ཚུ་དང་དེ་བཟུམ་མའི་འཕྲོན་ཁུངས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་དང་ཕྱི་
རྒྱལ་གྱི་གཞུང་སྤེལ་གང་རུང་གི་ལས་ཁུངས་ཚུ་ལས་ཐོབ་མི་ཚུ་ དེ་འབད་མཉམ་ མ་
དབུལ་དེ་ཚུ་ མ་ལེན་པའི་སྤོན་ལས་ དབུལ་ཕྱིས་ལྷན་ཁག་ལས་གནང་བ་བྱུ་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་༡༩ པ། འཕྲུས་མི་ཚུ་གི་འཁྲིལ།

འཕྲུས་མི་ཚུ་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲེའི་བུ་ལོན་གྱི་ འཁྲི་བཙོག་ནི་ཨིན་མི་གི་གྲངས་ཁ་མཐོ་ཚད་
འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྒྲེའི་ནང་ལུ་ འཕྲུས་མི་རང་སོ་གིས་བཙུགས་ཏེ་ཡོད་པའི་མ་ཅད་དུ་
བཤམ་ ག་ཨིན་མི་དང་འབྲན་འབྲལ་ཡོག་ནི་ཨིན།

Article 20: Share capital, Interest and limitations to share capital holding.

It is the responsibility of every member to contribute share capital for the operations of the co-operative. The co-operative shall issue share certificates as proof of the amount contributed by the member.

The share capital of member shall earn interest based on the constitution and By-laws.

To ensure wider ownership of members of the co-operative through share capital, no member other than the co-operative itself shall own or hold more than ten per cent (10%) of the total share capital of the co-operative.

Article 21: Investment of capital.

For the interest of members, a co-operative may invest in any capital of the following:

- (1) In shares or debentures or securities of any other co-operative;
- (2) In any reputable bank in the country or any company list under the Bhutan Stock Exchange;
- (3) In securities issued or guaranteed by the government;
- (4) In real estate primarily for the use of the co-operative or its members; or
- (5) In any other manner authorized in the constitution and by-laws or approved by the General Assembly.

ཁྲིམས་དོན་༢༠ པ། མ་ཙཱའི་དཔྱ་བཤའ་དང་ མ་ཙཱའི་བཤོ་བཤའ་འཆང་མི་ལུ་སྒྲིད་དང་ཐོབ་ཆོད།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ མ་ཙཱའི་བཤོ་བཤའ་བཙུགས་ནི་འདི་འབྲུས་མི་
རེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་འགན་ཁུར་ཅིག་ཡིན། འབྲུས་མི་ཚུ་ལས་མ་དདུལ་གང་བྱུང་གི་ བདེན་ཁུངས་
དོན་ལུ་ཚོགས་སྡེ་གིས་ མ་ཙཱ་བཤོ་བཤའི་དོ་སྦྱོར་ལག་ཁྱེར་རེ་སྦྱོད་དགོ།
འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་བཙུགས་པའི་མ་ཙཱའི་བཤོ་བཤའ་ལུ་ སྒྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ལམ་འདི་ཙཱ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་
ལུགས་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྡེ་འཐོབ་དགོ།
མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ནང་ལུ་ མ་ཙཱ་བཙུགས་མིའི་ཙཱ་ལོག་པ་མང་པོས་གཏན་བཟོ་ཚུགས་པའི་
དོན་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཁོར་མ་ཙཱའི་པའི་འབྲུས་མི་གཞན་ཚུ་གར་ཡིན་ཅུང་ མ་ཙཱའི་བཤོ་
བཤའ་འདི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མ་ཙཱའི་ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་བརྒྱ་དཔྱ ༡༠ ལས་ལྷག་སྟེ་འཆང་
མི་ཆོག།

ཁྲིམས་དོན་༢༡ པ། མ་ཙཱའི་ཆོང་བསྐྱར།

འབྲུས་མི་ཚུ་གི་ཐ་དོན་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གི་མ་ཙཱ་ཚུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་ལས་དོན་གང་ཅུང་
གི་དོན་ལུ་ ཆོང་བསྐྱར་འཐབ་ཆོག།

༡ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཞན་གང་ཅུང་གཅིག་ཁར་ བཤོ་བཤའ་བཙུགས་ཏེ་དང་ ཡང་ན་
དདུལ་སྒྲིད་ཁར་བཏང་སྟེ་དང་ ཡང་ན་ བདོག་གཏང་བཙུགས་ཐོག་ལས།

༢ རྒྱལ་ཁབ་ནང་མིང་གཏམ་ཡོད་པའི་དདུལ་ཁང་གང་ཅུང་དང་ ཡང་ན་ འབྲུག་གི་འགན་
ལེན་བརྩེ་སོར་དདུལ་ཁང་ནང་ལུ་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ལས་སྡེ་གང་ཅུང་ནང་།

༣ གཞུང་གི་རྒྱབ་མི་ ཡང་ན་ བདོག་གཏང་བཙུགས་ཡོད་པའི་ལུ་ཚུ་ནང་།

༤ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་ ཡང་ན་ དེའི་འབྲུས་མི་ཚུ་གི་སྦྱོད་ནིའི་དོན་ལུ་ དགོ་པའི་
གཞི་དང་ཁྲིམ་གྱི་དོན་ལུ།

༥ ཙཱ་ཁྲིམས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ནང་ དབང་ཆ་དག་ཅན་སྟེ་ཡོད་པ་དང་ ཡང་ན་ ཡོངས་
ཁབ་ཚོགས་འདུའི་ནང་ལས་ཆ་འཛིག་ཡོད་པའི་ལས་སྡེ་གཞན་གཅི་ནང་རང་ཡིན་ཅུང་།

Article 22: Financial sustainability of co-operatives from members' proceeds.

The General assembly may authorize its Board of Directors to pursue schemes and prescribe the policies that would increase or improve the capacity of the co-operative on financial sustainability. Such schemes should generate funds from proceeds of members from their capital and products and shall be managed as revolving funds.

\The schemes may include the deferring of payment of patronage refunds and interest on capital, and the deduction of a percentage from the proceeds of products sold or per unit of product handled.

Article 23: Audit of co-operatives.

All registered co-operatives under this Act shall be subject to annual audits by qualified auditors as certified by the Royal Audit Authority (RAA). The audit guidelines shall be prescribed by the RAA after consultation with the Co-operative sector.

The auditor shall submit his report of audit to the audit committee of the subject co-operative. After thorough review, the audit committee shall submit the audit report, with its comments or observation to the board of Directors. The Board of directors shall present the audit report to the general assembly.

**ཁྲིམས་དོན་༢༢ པ། འཕུས་མི་ཚུ་གི་འོང་འབབ་ཐོག་ལས་མཉམ་ལས་ཆོག་པ་སྤེལ་མ་དངུལ་ཡུན་བརྟན་
བཟོ་བྱ་བ་ལ།**

མཉམ་ལས་ཆོག་པ་སྤེལ་མ་དངུལ་ཡུན་བརྟན་གྱི་ལྷོགས་གྲུབ་ཡར་དྲགས་བཟོ་བྱ་བ་ལུ་ ཡོངས་
ཁྲབ་ཆོག་པ་འདུ་གིས་ བཀོད་ཆོག་པ་ལུ་ལས་རིམ་དང་སྤྱི་ཕྱུས་ཚུ་ གསལ་བཀོད་འབད་ནི་གི་
དབང་ཚད་བྱིན་དགོ། དེ་བཟུམ་མའི་ལས་རིམ་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ འཕུས་མི་རང་སོའི་མ་རྩའི་འོང་
འབབ་དང་འཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ སྤྱི་ཇུས་མ་དངུལ་འབད་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ། ལས་རིམ་དེ་ནང་ལུ་
རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ཚུ་ལས་བསྐྱེན་ཆ་བལྟམ་དགོ་པའི་དངུལ་ཚུ་དང་ མ་རྩའི་ཐོག་ལས་བྱུང་བའི་དངུལ་
འཐོན་སྐྱེད་བཅོང་པའི་རིན་འབབ་ལས་ལ་བའི་བརྒྱ་དཔུང་འོང་འབབ་ཚུ་དང་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་
འཐབ་པའི་འཐོན་བསྐྱེད་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུ་ བཀལ་བའི་འོང་འབབ་ཚུ་ཚུད་པ་ཡིན།

ཁྲིམས་དོན་༢༣ པ། མཉམ་ལས་ཆོག་པ་སྤེལ་ཅིས་ཞིབ།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་མཉམ་ལས་ཆོག་པ་སྤེལ་མ་གར་ རྒྱལ་
ཀའུང་ཅིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱིས་ངོ་སྤྱོད་འབད་ཡོད་པའི་རྒྱལ་མཐུན་གྱི་ཅིས་ཞིབ་པ་གིས་ ལོ་
འཁོར་ཅིས་ཞིབ་བརྒྱབ་དགོ། ཅིས་ཞིབ་ལམ་སྟན་ཚུ་ རྒྱལ་ཀའུང་ཅིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱི་
མཉམ་ལས་ཆོག་པ་སྤེལ་མ་སྤེལ་མ་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་བསྐྱར་ཐོག་ གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།
ཅིས་ཞིབ་པ་ཚུ་གི་ ཅིས་ཞིབ་སྒྲན་ཁུ་འདི་ མཉམ་ལས་ཆོག་པ་སྤེལ་མ་སོའི་ཅིས་ཞིབ་ཆོག་པ་རྒྱུ་ལུ་
འབད་དགོ་པ་ཡིན། ཅིས་ཞིབ་པ་གིས་ཕུལ་མི་སྒྲན་ཁུ་འདི་ལུ་ ཅིས་ཞིབ་ཆོག་པ་རྒྱུ་གིས་བསྐྱར་
ཞིབ་མཐེལ་བྱིན་འབད་ཞིན་ན་ལས་སྒྲན་ཁུ་དེ་དང་གཅིག་ཁར་ ཆོག་པ་རྒྱུ་གི་བསམ་འཆར་ ཡང་
ན་ བཟླ་རྟོག་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་བཀོད་དེ་ མདོ་ཆེན་བཀོད་ཆོག་པ་ནང་ཕུལ་ནི་དང་ མདོ་ཆེན་བཀོད་
ཆོག་པ་གྱིས་ སྒྲན་ཁུ་དེ་ཚུ་ ཡོངས་ཁྲབ་ཆོག་པ་འདུ་ནང་ཕུལ་དགོ།

Article 24: Safety of records of co-operatives.

All registered co-operatives shall maintain official records required by this Act, which includes directory of members, official receipts, duly audited financial statements, annual reports, and minutes of meetings of the General Assembly, board of Directors and committees. The Board of directors shall prescribe the policies required for the maintenance of record.

Article 25: Allocation and distribution of net surplus.

The net surplus of a co-operative shall not be construed as a profit but as a excess of payment made by a member from his/her business transactions with the co-operative. At the end of the accounting period, the net surplus shall be allocated in the following order of distribution:

- (1) Reserve fund of a minimum of thirty percent (30%);
- (2) Co-operative education and training fund (CETF) of ten percent (10%);
- (3) An optimal fund of not more than ten percent (10%);
- (4) Interest on capital and patronage refund of the remaining balance after deducting items (1), (2) and (3) in this article.

ཁྲིམས་དོན་༢༣ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཡིག་ཐོ་ཚུ་གི་སྤངས་སྤྱོད་སྒྲིག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ།

ཐོ་བཀོད་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གར་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་དགོས་འབད་ཡོད་མི་གི་ ཡིག་
ཚང་གི་དྲན་འཛིན་ཡིག་ཐོ་ཚུ་གར་བདག་འཛིན་འཐབ་སྡེ་བཞག་དགོ། དེ་གི་གྲངས་སྟེ་ འབྲུས་
མིའི་མིང་དང་ཁ་བྱང་ཐོ་དེ་བཡིག་ཚང་གི་འབྱོར་རྟགས་ཚུ་ ཕྱིས་ཞིབ་རྒྱབ་ཚར་བའི་དངུལ་ལས་
གསལ་བཟོ་དུ་དང་ལོ་འཁོར་སྟན་ཞུ་དང་ ཡོངས་བསྒྲིག་ཚོགས་འདུ་དང་ བཀོད་ཚོགས་ཞལ་
འཛེམས་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛེམས་ཚུ་གི་གྲོས་ཆད་ཚུ་ཨིནམ་བཞིན་དུ་བཀོད་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིག་
ཐོ་དེ་ཚུ་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་ལུ་ དགོ་པའི་སྤྱི་ཐུག་ཚུ་གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་༢༤ པ། ལྷག་ཐེབས་ངེས་ཏིག་ཐོན་མི་ཚུ་ཕྱིས་ནང་བཅུག་ནི་དང་བཀོ་བཀྲམ་འབད་ཐངས།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་མ་དངུལ་ལྷག་ཐེབས་ངེས་ཏིག་ཐོན་མི་ཚུ་ ཁེ་བསང་འབད་བཅིས་ཏེ་ལག་
པར་སྤྲོད་ནི་མིན་པར་ འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་དང་གཅིག་ཁར་ ཚོང་ལཱ་སྤྲོད་ལེན་
ནང་ལུ་དངུལ་ཐེབས་སྤྲོད་ཡོད་པ་འབད་བཅིས་ཏེ་བཞག་ནི་ཨིན། ཕྱིས་ཀྱི་དུས་ལུ་ན་རྫོགས་མཆམས་
ལུ་ ལྷག་ཐེབས་ངེས་ཏིག་ཐོན་མི་ཚུ་གི་བཀོ་བཀྲམ་གཤམ་གསལ་གོ་རིམ་ལྟར་གྱི་ཕྱིས་ནང་བཅུག་
དགོ།

- ༡ བརྒྱ་དུ་ཉུང་ཤོས་³⁰ ཟུར་གསོག་མ་དངུལ་ནང་།
- ༢ བརྒྱ་དུ་⁷⁰ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཤེས་ཡོན་དང་སྤྱིང་བརྩེ་མ་དངུལ་།
- ༣ བརྒྱ་དུ་⁷⁰ ལས་མ་ལྷག་པ་ཅིག་ གདམས་ཁ་ཅན་གྱི་ལས་སྡེ་གང་རུང་གི་མ་དངུལ་
ནང་།
- ༤ ཁྲིམས་དོན་འདི་གི་ནང་གསེས་ དོན་ཆེན་¹ པ་དང་² པ་དང་³ པ་ཚུ་ཕབ་པའི་ལྷག་
ལུས་འདི་ མ་ཅུ་གི་སྤྱི་ཕྱིས་གྲངས་སྟེ་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་པ་ཚུ་ལས་བསྐྱེན་ཆབ་ལོག་དགོ་
པའི་མ་དངུལ་ཆབ་མ་དོན་ལུ་བཞག་ནི།

Reserve fund.

This is a buffer fund of the co-operative to cover for its financial limitations that are brought about by economic or business dislocations such as price fluctuations or inflation or brought about by fortuitous events such as earthquakes and fires and to meet net losses in its business operations.

Its purposes are to protect or restore the stability of business operations and to build confidence among members and the community. Any sum recovered on items previously charged to the reserved fund shall be credited to such fund.

The reserve fund cannot be divided among members in case the co-operative is dissolved. Instead, the fund, upon the dissolution of the co-operative, the general assembly may decide to distribute in the following manner:

- a) establish a trust fund for the federation where it belongs and to the union, and/or
- b) donate to the communities covered by the area of operation of the co-operative.

Co-operative education and training fund (CETF).

Of the total amount allocated to this fund, the co-operative shall utilize fifty percent (50%) for its own education and training program that should aim to inform the members of the policies and programs of the co-operative. It shall also be used for the specialized and advanced trainings of the staff, board and committee members. The other fifty percent (50%) shall be remitted to the union of co-operatives.

ཟུར་གསེག་མད་དུལ།

ཟུར་གསེག་མད་དུལ་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འཛིན་པ་འབད་བཞག་ནི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་ དཔལ་
འབྱོར་ཚོང་ལཱ་འགྲུལ་བཟུབ་པའི་བསྐྱང་ལཱ་ དཔེར་ན་ ཅན་མ་གྱི་གོང་ཚད་ཡར་སེང་མར་འབབ་དང་ རང་
བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བའི་འཛིགས་པ་ས་ཡོམ་དང་མེ་རླུང་ ཚོང་ལཱ་ མ་ཅུའི་ཐོག་ལཱ་གྲོང་ལོག་མི་ཚུ་གི་གྲོང་རྒྱུ་
གསོ་ཐབས་གྱི་དོན་ལཱ་འགྲོ་སྤང་གཏང་ནི་གི་མ་ཅུ་འབད་བཞག་ནི་ཡིན། དེའི་དོན་དག་ཅུ་བ་དེ་རང་ ཚོང་གི་
ལག་ལེན་བཟུག་ཐབས་གྱི་སྤྱང་སྤྱོད་དང་ ཡང་ན་ ཉམས་གསོ་དང་འབྲུས་མི་ཚུ་དང་མི་སྡེ་གིས་སྤོ་གཏང་
ཚུགས་པ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལཱ་ཡིན། ཅེ་མ་ལས་འབད་ཡོད་པའི་ལཱ་གི་ནམ་གངས་གཅིག་ལཱ་བཞེན་ཏེ་ ཟུར་
གསེག་མད་དུལ་གྱི་དོན་ལཱ་བསྐྱེན་ཚབ་ལོག་ཐོབ་མི་གི་མད་དུལ་ཚུ་དེ་བཟུམ་མའི་ཕྱིས་ནང་བཟུགས་ནི་ཡིན།
ཟུར་གསེག་མད་དུལ་འདི་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཆ་མེད་འགྲོ་བུ་ འབྲུས་མི་ཚུ་ལཱ་བཀོ་བཏམ་ཀྱབ་སྟེ་སྤྱོད་
མ་ཚོགས་ཡིན། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཆ་མེད་འགྲོ་མ་དང་ མད་དུལ་དེ་ ཡོངས་ཁྱབ་ཚོགས་འདུ་གིས་
གཤམ་གསལ་ལམ་ལུགས་དང་བསྐྱེན་ཏེ་ བཀོ་བཏམ་འབད་དགོ།

༡ སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་སྡེ་དང་ ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་བ་ག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚོགས་པ་དེའི་
སྤོ་གཏང་མད་དུལ་གཞི་བཟུགས་འབད་ནི།

༢ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ལག་ལེན་གྱིས་ ཁྱབ་ཁོངས་ནང་ཚུད་པའི་ས་གནས་གྱི་མི་སྡེ་ཚུ་
ལཱ་ཞལ་འདེབས་འབད་བྱིན་ནི།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེའི་ཤེས་ཡོན་དང་ སྦྱང་བརྩམས་མད་དུལ།

ལས་དོན་འདི་གི་དོན་ལཱ་ བཞག་སྟེ་ཡོད་པའི་དུལ་བསྐྱབས་ཐོག་ལས་ བརྒྱ་དཔྱ་₄₀ ཐམ་པ་ ཚོགས་
སྡེའི་སྤྱང་བྱས་དང་ ལས་རིམ་ཚུ་ འབྲུས་མི་ཚུ་ལཱ་གོ་བརྩམས་སྤྱོད་ནི་ལཱ་ དམིགས་པའི་ཚོགས་སྡེའི་ཤེས་ཡོན་
དང་སྦྱང་བརྩམས་གྱི་དོན་ལཱ་སྦྱོང་དགོ། དེ་མ་ཚད་ ཡིག་ཚང་གི་ལས་གཡོག་པ་དང་བཀོད་ཚོགས་དང་ཚོགས་
ཚུང་གི་འབྲུས་མི་ཚུ་ལཱ་ དམིགས་བསལ་ཤེས་ཡོན་དང་མཐོ་རིམ་སྦྱང་བརྩམས་གྱི་དོན་ལཱ་འགྲོ་སྤང་གཏང་དགོ་
མི་ཚུ་ཡང་ མད་དུལ་འདི་ཐོག་ལས་སྦྱོང་དགོ་པ་ཡིན། ལྷག་ལུས་བརྒྱ་དཔྱ་₄₀ འདི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལྟེ་
བའི་ཕྱིས་ནང་བཟུག་དགོ།

Optional fund.

This fund may be created by the general assembly to raise funds to acquire properties and to contribute to the economic and educational advancement of communities.

Interest on capital and patronage refund.

The remaining balance of the net surplus shall be made available to members as interest on their capital and as refund for their patronage of the products and services.

CHAPTER VII

Merger, dissolution and insolvency of Co-operatives

Article 26: Merger and consolidation of co-operatives.

Two or more co-operatives may merge with and be absorbed by another co-operative that shall continue the purpose of the merged co-operatives.

Two or more co-operatives may consolidate into a new, single co-operative.

Merger or consolidation shall be pursued as a strategy of co-operatives to increase resources and expand or diversify operations for the common economic and educational interest of members and community.

གདམ་ཁ་དང་འཁྲིལ་བའི་མ་དདུལ།

གདམ་ཁ་དང་འཁྲིལ་བའི་མ་དདུལ་འདི་ ཡོངས་ཁྲབ་ཚོགས་འདུ་གིས་བཟོ་ནི་དང་ དདུལ་འདི་ ཟུ་དངོས་
མཁོ་སྒྲུབ་འབད་ནི་དང་ མི་སྡེ་འདི་དཔལ་འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་ ཡར་འཐོན་གྱི་དོན་ལུ་ཞལ་འདེབས་འབད་
བཅུག་ནི་འདི་དོན་ལུ་མ་དདུལ་ཡར་སང་བཟོ་དགོས་ཨིན།

མ་ཙཱ་གཞི་སྤྱོད་དདུལ་དང་ རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལས་བསྐྱེན་ཚབ་ལོག་དགོས་འདི་མ་དདུལ།

མ་ཙཱ་གཞི་ལས་ངེས་ཏིག་ཐེབས་ལུས་མི་གི་མ་དདུལ་འདི་ འབྲུས་མི་ཚུ་ལུ་ཁོ་རའི་མ་ཙཱ་སྤྱོད་དདུལ་བཟུམ་
ཅིག་དང་ དེ་ལས་འབྲུས་མི་ཚུ་གི་འཐོན་སྤྱོད་དང་ཞབས་ཏིག་ལུ་ཚུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཡོད་པའི་འགྲོ་སང་གི་
བསྐྱེན་ཚབ་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཚུ་ལས་ལོག་དགོས་ཡོད་མི་གི་ཚབ་བཟུམ་ཅིག་འབད་འཐོབ་དགོས་ཨིན།

ལེའུ་བདུན་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་བསྐྱབ་ནི་ རྣམ་ནི་དང་ ཙུལ་བཏོན་ནི་ཚུ།

ཁྲིམས་དོན་ ༢༩ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཅིག་ཁར་བསྐྱབ་ནི་དང་གཅིག་བསྐྱེམས་བཟོ་ནི།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་དང་ གཉིས་ལས་ལྷག་པའི་རིགས་གཅིག་ཁར་བསྐྱབ་ནི་དང་ ཡང་ན་ མཉམ་
ལས་ཚོགས་སྡེ་གཞན་ནང་ལུ་བསྐྱབ་དགོས་ཐོན་པ་ཅིན་ དེ་སྡེ་བསྐྱབ་ཚར་ཞིན་ན་ལས་ འཕྲོ་མ་བྱུང་དེ་རང་
གཅིག་ཁར་བསྐྱབས་བསྐྱབ་པའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འབད་བཞག་དགོ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་དང་ གཉིས་ལས་ལྷག་པའི་རིགས་གཅིག་ཁར་བསྐྱེམས་ཏེ་གསར་པ་ཅིག་འབད་
བཟོ་ཚོགས།

གཅིག་ཁར་བསྐྱབ་ནི་དང་ ཡང་ན་ བསྐྱེམས་ནི་འདི་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཁ་བྱུག་ལས་འབྲུས་མི་ཚུ་
དང་ མི་སྡེ་འདི་སྤྱོད་དཔལ་འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ འཐོན་ཁུངས་ཡར་སང་བཟོ་ནི་ ཟུ་
བསྐྱོད་དང་གནས་སྐབས་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་བཀའ་ནི་གི་ཐབས་ལམ་ཁག་ཆེ་ཉིད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་
འབད་དགོ།

Article 27: Dissolution and insolvency.

Voluntary dissolution

If the dissolution of a co-operative does not prejudice the rights of any creditor having a claim against it, the dissolution may be effected by a two-thirds vote of the General Assembly called for that purpose.

When the dissolution of a co-operative may prejudice the rights of any creditor, the petition for dissolution shall be endorsed by a two-thirds vote of the General Assembly called for that purpose and filed with the MoAF that shall effect the decision.

Involuntary dissolution

A co-operative may be dissolved by order of a court after due hearing on the grounds of (1) violation of any laws, rules, or provisions of the constitution and by-laws; or (2) insolvency.

Dissolution

The certificate of registration of a co-operative may be suspended or revoked in a court of law through legal process.

ཁྲིམས་དོན་༢༡ པ། རྒྱལ་ཁོ་དང་ཅུ་སྟོང་བཏོན་ནི།

དང་ལེན་གྱི་ཐོག་ལས་རྒྱུ་ནི།

མ་ཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེ་རྒྱལ་ཁོ་འདི་གིས་ མ་ཅུ་བརྩུགས་མི་འབྲས་མི་གང་རུང་གི་ཐོབ་ལས་ལུ་
སྟོན་ཐོག་པ་ཅིན་ དེ་གི་དོན་ལུ་འཛོམས་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་ཆོགས་འདུ་གི་འབྲས་མི་གསུམ་དམ་
ཀྱིས་བརྟུབ་པའི་ཆོགས་རྒྱུན་བརྩུགས་པ་ཅིན་རྒྱལ་ཁོ་གང་ཡིན།

མ་ཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེ་རྒྱལ་ཁོ་འདི་གིས་ མ་ཅུ་བརྩུགས་མི་འབྲས་མི་གང་རུང་ལུ་ གཞོད་སྟོན་མེད་
པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁོ་གི་དོན་ལུ་ཕུལ་བའི་ཞུ་ཆིག་འདི་གི་དོན་ལུ་ འཛོམས་པའི་ཡོངས་ཁྱབ་ཆོགས་འདུ་
འབྲས་མི་གསུམ་དམ་ ཀྱིས་ཆ་འཛིན་ཆོགས་རྒྱུན་བརྩུགས་དགོན་དང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ཞུ་བ་ སོ་
ནམ་དང་ནགས་ཆལ་ ལྷན་ཁག་ལུ་ཕུལ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་གི་ཐག་བཅད་དང་འབྲེལ་ཏེ་འབད་དགོ།

དང་ལེན་མེན་པའི་ཐོག་ལས་རྒྱུ་ནི།

ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ཅིག་ལས་གཤམ་གསལ་གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་ཐོག་ལས་ རྩོད་གཞི་སྟན་
གསན་དང་འབྲེལ་ཏེ་ མ་ཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེ་རྒྱལ་ཁོ་གི། (༡) ཁྲིམས་གཞུང་དང་ ཁྲིམས་ཡིག་
ཚུ་གང་རུང་ལས་འགལ་བ་ ཡང་ན་ ཅུ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཚུ་དང་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་གི་དོན་ཚན་
ལས་འགལ་བ་ ཡང་ན། (༢) ཅུ་སྟོང་ཐོན་ཡོད་པ།

རྒྱུ་ནི།

མ་ཉམ་ལས་ཆོགས་སྡེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་ལག་ཁྱེར་ཅིག་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལུ་ ཁྲིམས་
མཐུན་གྱི་བྱ་སྒྲིའི་ལམ་ལུགས་ཐོག་ལས་མཚམས་འཛིན་དང་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་གཏང་ཆོག།

Insolvency

In case a co-operative is unable to fulfil its obligations to creditors due to insolvency, such co-operative may apply for remedies as it deems fit under the Bankruptcy and related Acts.

Article 28: Implementing rules.

The MoAF shall prescribe rules for merger, consolidation, dissolution and insolvency of co-operatives after consultation with the co-operative Sector.

CHAPTER VIII

Role of Government in Promoting the Economic and Educational Development of Co-operatives

Article 29: Co-operative development strategy.

The Cabinet, after consultation with the Co-operative Sector and other stakeholders, shall issue the strategy that will articulate the goals and priorities of the RGOB on its support to co-operative development as part of every Five-Year Plan.

ཅ་སྟོང་།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ མ་ཅུ་ཅ་སྟོང་སོང་སྟེ་ ཁོ་རའི་མ་ཅུ་བརྩལ་ནི་ཚུ་གི་འབྲིལ་བ་དེ་ཚུ་
འབྲུབ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ དེ་བརྩམ་མའི་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ མ་ཅུ་ཅ་སྟོང་དང་ དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཚུ་ནང་གི་འོས་འབབ་དང་འབྲིལ་ཏེ་ བསྐྱར་གསོ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ཁུ་
ཡིག་ཕུལ་དགོ།

ཁྲིམས་དོན་༢༤ པ། ཁྲིམས་ལུགས་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས།

སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ལྷན་ཁག་གིས་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ ལས་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་
བསྟུན་ཐོག་ལས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་བསྐྱབ་ནི་དང་གཅིག་བསྡེམས་འབད་ནི་ རྒྱུ་ནི་དང་ ཅ་སྟོང་
བོད་ནི་གི་ ལག་ལེན་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་ གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

ལེའུ་བརྒྱད་པ།

མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ དཔལ་འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ཡར་དྲག་གི་དོན་ལུ་གཞུང་གི་བྱ་གསལ་འགན།

ཁྲིམས་དོན་༢༥ པ། མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ལམ།

ལྷན་ཁག་གཞུང་ཚོགས་གྲིས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་འི་ ལས་སྡེ་དང་ ཁེ་སྤྱད་ཡོད་པའི་མི་གཞན་
ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ལས་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གོང་འཕེལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་དོན་ལུ་
གཞུང་གི་དམིགས་ལུལ་དང་ལས་རིམ་གྱི་གཙོ་རིམ་ཚུ་ ལོ་ལྷའི་འཆར་གཞི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་ཆ་
ཤེས་བརྩམ་ཅིག་འབད་གཞུང་གིས་ ཐབས་ལམ་བཟོ་སྟེ་གནང་དགོ།

Consequently, all concerned government agencies shall craft and implement their respective five-year support programs to co-operative development in accordance with the strategy issued by the Cabinet. The cabinet shall issue the guidelines to govern the participation of government agencies including the mechanisms for inter-agency coordination.

Planning Commission shall provide technical support to the Cabinet in drafting the co- operative development strategy and in the monitoring and evaluation of the implementation of approved co-operative plans and programs for all concerned agencies.

Article 30: Government Co-operative sector partnership.

The government and the co-operative sector and other stakeholders shall enter into partnership, based on mutual respect and understanding, for more effective and coordinated planning, implementation and review of co-operative development plans and programs.

གཞུང་གི་ཐབས་ལམ་དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་གར་གིས་ ཁོར་འཁོར་
 ལཱ་འཆར་གཞི་ཚུ་བཟོ་ཡང་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི་ལས་རིམ་ཚུ་ ལྷན་
 རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་ཐབས་ལམ་བཟུམ་གནང་མི་དེ་དང་བསྟུན་ཏེ་བརྩམ་ནི་དང་ ལག་ལེན་
 འཐབ་དགོཔ་ཨིན། ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་ གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཚུ་གིས་མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ལཱ་སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་བཟོ་གནང་ནི་དང་ དེ་ནང་ལུ་ལས་
 ཁུངས་སོ་སོའི་བར་ན་མཉམ་འབྲེལ་འབད་ནི་ལཱ་ཚུ་ཡང་ཚུད་དགོཔ་ཨིན། འཆར་
 གཞི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་
 བརྩམ་ནི་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་གར་གི་ ལས་རིམ་གནང་བ་ཐོབ་ཡོད་པའི་མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེ་འཆར་གཞི་དང་ལས་རིམ་ཚུ་བཟོ་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ ད་ཕྱེ་ཞིབ་འབད་ནི་ཚུ་གི་རིག་
 རྩལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོཔ་ཨིན།

ཁྲིམས་དོན་༣༠ པ། གཞུང་དང་མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་མཉམ་རྟེན་ལ།

འབྲུག་གཞུང་དང་ མཉམ་ལས་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་དང་ ཁོ་རྒྱུད་ཡོད་པའི་ཅ་ཡན་ཚུ་གར་ ཡན་ཚུན་
 གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་ བརྩི་མཐོང་དང་ གཅིག་གིས་གཅིག་ལུ་གནས་སྤངས་ཏེ་གོ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་
 གནས་དོན་གཞིར་བཞག་གི་ཐོག་ལས་ མཉམ་རྟེན་ལས་འབད་དེ་བསྐྱོམས་ཞིན་ན་ མཉམ་ལས་
 ཚོགས་སྡེ་འཆར་གཞི་བརྩམ་ནི་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ འཆར་གཞི་དང་ལས་རིམ་བསྐྱར་ཞིབ་
 འབད་ནི་ཚུ་ནང་ དོན་སྤྲིན་ ལྷག་པར་དུ་ཆེ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་མཛུགས་དགོཔ་ཨིན།

CHAPTER IX

Miscellaneous Provisions

Article 31: Use of the word “co-operative”

Only enterprise registered under this Act shall use the word “co-operative” in their names. Any person or organization found violating this provision shall be punished as per the rules framed by the MoAF.

Article 32: Interpretation and construction.

In case of doubt as to the meaning of any provision of this Act or the rules issued thereof, the same shall be resolved liberally in favour of the co-operatives and their members.

Article 33: Information campaign.

The MoAF shall conduct an information campaign on the provision of this Act.

Article 34: Separability.

If a part of this Act is declared unconstitutional, the rest of the provisions shall remain in force and effect.

ལེའུ་དགུ་པ།

སྒྲུ་ཚྭ་སྒྲོན་ཆོན།

ཁྲིམས་དོན་³¹ པ། མཉམ་ལས་ཚྭ་སྒྲོན་སྒྲེ་ཟེར་བའི་ མིང་ཚིག་སྦྱོང་ཐངས།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཐོ་བཀོད་འབད་མི་གི་ཚོང་འབྲེལ་ ལས་སྒྲུ་རྒྱུ་མ་གཅིག་གིས་
ཁོང་རའི་མིང་ལུ་ མཉམ་ལས་ཚྭ་སྒྲོན་སྒྲེ་ཟེར་བའི་ མིང་ཚིག་འདི་སྦྱོང་ཆོག་པ་ཡིན། མི་ག་རང་
འབད་རུང་དོན་ཚན་འདི་ལས་འགལ་བ་ཅིན་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ ལྷན་ཁག་གིས་ བརྩམས་ཡོད་
པའི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཉེས་ཆད་ཡོག།

ཁྲིམས་དོན་³² པ། ཚིག་སྒྲུབ་དང་གོ་དོན་ལེན་ཐངས།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་དང་ ཡང་ན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བཟོ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་
ལུགས་ཚུ་ནང་གི་དོན་ཚན་ཚུ་ལུ་ གོ་བ་ལེན་པའི་སྐབས་ དོགས་པ་རེ་ཆགས་པ་ཅིན་ མཉམ་ལས་ཚྭ་སྒྲོན་
དང་ དེ་ཚུ་འི་འཇུག་མི་ཚུ་གི་ཁ་ཐུག་ལས་བརྟུབ་འབད་ཆ་འཛོག་འབད་མི་དང་འབྲེལ་ཏེ་དཀའ་ངལ་སེལ་ནི་
ཡིན།

ཁྲིམས་དོན་³³ པ། བཟོ་དོན་སྦྱོང་ལེན་འབད་ནི་གི་བརྒྱུད་བསྐྱེལ།

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ དོན་ཚན་དེ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ སོ་ནམ་དང་ནགས་ཚལ་ ལྷན་ཁག་གི་ཁ་ཐུག་
ལས་འབད་གནས་ཚུལ་བཟོ་དོན་སྦྱོང་ལེན་འབད་ནི་གི་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོས་ཡིན།

ཁྲིམས་དོན་³⁴ པ། དོན་ཚན་སོ་སོ་འབད་ཆ་གནས་འབད་རུང་བ།

གལ་སྲིད་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་ དོན་ཚན་ཆ་གསལ་ལུ་ཅིག་ཆ་མེད་བཏང་འདི་རང་འབད་རུང་ དོན་ཚན་
ལྷག་ལུས་གཞན་ཚུ་ ཆ་བཞག་སྒྲེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ཆ་འཛོག་འབད་དགོས་ཡིན།